

Συμβούλιο
της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Βρυξέλλες, 20 Σεπτεμβρίου 2018
(OR. en)

**Διοργανικός φάκελος:
2018/0902(NLE)**

**12266/1/18
REV 1**

**FREMP 146
JAI 894
POLGEN 154
AG 22**

ΔΙΑΒΙΒΑΣΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, η κα Ellen ROBSON, Διευθύντρια Νομοθετικών Πράξεων
Ημερομηνία Παραλαβής:	18 Σεπτεμβρίου 2018
Αποδέκτης:	κ. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης
Θέμα:	Πρόταση ΑΠΟΦΑΣΗΣ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη διαπίστωση της ύπαρξης σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης του κράτους δικαίου από την Ουγγαρία

Διαβιβάζεται συνημμένως στις αντιπροσωπίες το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 12ης Σεπτεμβρίου 2018, σχετικά με πρόταση απόφασης με την οποία καλείται το Συμβούλιο να διαπιστώσει, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΣΕΕ, κατά πόσον υφίσταται σαφής κίνδυνος σοβαρής παραβίασης των θεμελιωδών αξιών της Ένωσης, από μέρους της Ουγγαρίας.

ΚΕΙΜΕΝΑ ΠΟΥ ΕΓΚΡΙΘΗΚΑΝ

Προσωρινή έκδοση

P8_TA-PROV(2018)0340

Η κατάσταση στην Ουγγαρία

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 12ης Σεπτεμβρίου 2018 σχετικά με πρόταση να κληθεί το Συμβούλιο να διαπιστώσει, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από την Ουγγαρία των αξιών στις οποίες θεμελιώνεται η Ένωση (2017/2131(INL))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση, και ιδίως το άρθρο 2 και το άρθρο 7 παράγραφος 1,
- έχοντας υπόψη τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη την Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών και τα πρωτόκολλα που είναι συνημμένα σε αυτήν,
- έχοντας υπόψη την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου,
- έχοντας υπόψη τις διεθνείς συνθήκες για τα ανθρώπινα δικαιώματα, των Ηνωμένων Εθνών και του Συμβουλίου της Ευρώπης, όπως ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης και η Σύμβαση για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης),
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 17ης Μαΐου 2017, σχετικά με την κατάσταση στην Ουγγαρία¹,
- έχοντας υπόψη τα ψηφίσματά του, της 16ης Δεκεμβρίου 2015² και της 10ης Ιουνίου 2015³, σχετικά με την κατάσταση στην Ουγγαρία,

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2017)0216.

² EE C 399 της 24.11.2017, σ. 127.

³ EE C 407 της 4.11.2016, σ. 46.

- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 3ης Ιουλίου 2013, σχετικά με την κατάσταση όσον αφορά τα θεμελιώδη δικαιώματα: πρότυπα και πρακτικές στην Ουγγαρία (σύμφωνα με το ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2012)¹,
 - έχοντας υπόψη τα ψηφίσματά του, της 16ης Φεβρουαρίου 2012 σχετικά με τις πρόσφατες πολιτικές εξελίξεις στην Ουγγαρία² και της 10ης Μαρτίου 2011 σχετικά με τον νόμο της Ουγγαρίας για τα μέσα ενημέρωσης³,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 25ης Οκτωβρίου 2016, που περιέχει συστάσεις προς την Επιτροπή σχετικά με τη θέσπιση μηχανισμού της ΕΕ για τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και τα θεμελιώδη δικαιώματα⁴,
 - έχοντας υπόψη το νομοθετικό ψήφισμά του, της 20ής Απριλίου 2004, σχετικά με την ανακοίνωση της Επιτροπής που αφορά το άρθρο 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση: Σεβασμός και προώθηση των αξιών στις οποίες βασίζεται η Ένωση⁵,
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, της 15ης Οκτωβρίου 2003, σχετικά με το άρθρο 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση - Σεβασμός και προώθηση των αξιών στις οποίες βασίζεται η Ένωση⁶,
 - έχοντας υπόψη τις ετήσιες εκθέσεις του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας καταπολέμησης της απάτης (OLAF),
 - έχοντας υπόψη τα άρθρα 45, 52 και 83 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Πολιτικών Ελευθεριών, Δικαιοσύνης και Εσωτερικών Υποθέσεων και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Ελέγχου του Προϋπολογισμού, της Επιτροπής Πολιτισμού και Παιδείας, της Επιτροπής Συνταγματικών Υποθέσεων και της Επιτροπής Δικαιωμάτων των Γυναικών και Ισότητας των Φύλων (A8-0250/2018),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Ένωση βασίζεται στις αξίες του σεβασμού της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, της ελευθερίας, της δημοκρατίας, της ισότητας, του κράτους δικαίου και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, όπως ορίζεται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΣΕΕ) και όπως εκφράζεται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατοχυρώνεται στις διεθνείς συμβάσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα, και ότι οι αξίες αυτές, που είναι κοινές στα κράτη μέλη και τις οποίες έχουν ενστερνιστεί ελεύθερα όλα τα κράτη μέλη, αποτελούν το θεμέλιο των δικαιωμάτων όλων των ανθρώπων που ζουν στην Ένωση·

¹ EE C 75 της 26.2.2016, σ. 52.

² EE C 249 E της 30.8.2013, σ. 27.

³ EE C 199 E της 7.7.2012, σ. 154.

⁴ EE C 215 της 19.6.2018, σ. 162.

⁵ EE C 104 E της 30.4.2004, σ. 408.

⁶ COM(2003)0606.

- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η τυχόν ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από κράτος μέλος των αξιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ δεν αφορά αποκλειστικά το συγκεκριμένο κράτος μέλος όπου συγκεκριμενοποιείται ο κίνδυνος αλλά επηρεάζει τα άλλα κράτη μέλη, την αμοιβαία εμπιστοσύνη μεταξύ τους, την ίδια τη φύση της Ένωσης και των δικαιωμάτων των πολιτών της·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής για το άρθρο 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, το πεδίο εφαρμογής του άρθρου 7 ΣΕΕ δεν περιορίζεται στους τομείς που καλύπτονται από τις Συνθήκες, όπως το άρθρο 258 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και δεδομένου ότι η Ένωση μπορεί να εκτιμήσει την ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης των κοινών αξιών σε τομείς που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ συνιστά προληπτικό στάδιο το οποίο παρέχει στην Ένωση τη δυνατότητα παρέμβασης σε περίπτωση σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης των κοινών αξιών· λαμβάνοντας υπόψη ότι η προληπτική αυτή δράση προβλέπει τη διεξαγωγή διαλόγου με το εκάστοτε κράτος μέλος και αποσκοπεί στην αποφυγή της επιβολής ενδεχόμενων κυρώσεων·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι, παρόλο που οι ουγγρικές αρχές ήταν πάντα πρόθυμες να συζητήσουν τη νομιμότητα κάθε ειδικού μέτρου, η κατάσταση δεν έχει αντιμετωπιστεί και εξακολουθούν να υπάρχουν πολλές ανησυχίες, οι οποίες έχουν αρνητικό αντίκτυπο στην εικόνα της Ένωσης, καθώς και στην αποτελεσματικότητα και την αξιοπιστία της όσον αφορά την προάσπιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και της δημοκρατίας σε παγκόσμιο επίπεδο, και καταδεικνύουν την ανάγκη αντιμετώπισης με συντονισμένη δράση της Ένωσης·
1. δηλώνει ότι οι ανησυχίες του Κοινοβουλίου αφορούν τα ακόλουθα ζητήματα:
- τη λειτουργία του συνταγματικού και του εκλογικού συστήματος·
 - την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και άλλων θεσμών και τα δικαιώματα των δικαστών·
 - τη διαφθορά και τις συγκρούσεις συμφερόντων·
 - την προστασία της ιδιωτικότητας και των προσωπικών δεδομένων·
 - την ελευθερία της έκφρασης·
 - την ακαδημαϊκή ελευθερία·
 - τη θρησκευτική ελευθερία·
 - την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι·
 - το δικαίωμα στην ίση μεταχείριση·
 - τα δικαιώματα των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και των Εβραίων, καθώς και την προστασία αυτών των μειονοτήτων έναντι της ρητορικής μίσους·

- τα θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων·
 - τα οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα.
2. πιστεύει ότι τα γεγονότα και οι τάσεις που καταγράφονται στο παράρτημα του παρόντος ψηφίσματος, θεωρούμενα στο σύνολό τους, αποτελούν συστημικό κίνδυνο για τις αξίες του άρθρου 2 ΣΕΕ και συνιστούν σαφή κίνδυνο σοβαρής παραβίασης των αξιών αυτών·
 3. επισημαίνει την έκβαση των βουλευτικών εκλογών στην Ουγγαρία, που πραγματοποιήθηκαν στις 8 Απριλίου 2018· υπογραμμίζει το γεγονός ότι κάθε ουγγρική κυβέρνηση είναι υπεύθυνη για την εξάλειψη του κινδύνου σοβαρής παραβίασης των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ, ακόμη και αν ο κίνδυνος αυτός είναι διαρκής συνέπεια πολιτικών αποφάσεων που προτάθηκαν ή εγκρίθηκαν από προηγούμενες κυβερνήσεις·
 4. καταθέτει, συνεπώς, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ, την συνημμένη αιτιολογημένη πρόταση στο Συμβούλιο και το καλεί να διαπιστώσει αν υπάρχει σαφής κίνδυνος σοβαρής παραβίασης των αξιών του άρθρου 2 ΣΕΕ από την Ουγγαρία και να απευθύνει κατάλληλες συστάσεις στην Ουγγαρία στο πλαίσιο αυτό·
 5. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα και την συνημμένη σε αυτό αιτιολογημένη πρόταση απόφασης στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή καθώς και στις κυβερνήσεις και στα κοινοβούλια των κρατών μελών.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΣΤΟ ΨΗΦΙΣΜΑ

Πρόταση για

Απόφαση του Συμβουλίου

με την οποία διαπιστώνεται, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ύπαρξη σαφούς κινδύνου σοβαρής παραβίασης από την Ουγγαρία των αξιών στις οποίες θεμελιώνεται η Ένωση

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για την Ευρωπαϊκή Ένωση και ιδίως το άρθρο 7 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη την αιτιολογημένη πρόταση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη την έγκριση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η Ένωση είναι θεμελιωμένη στις αξίες που αναφέρονται στο άρθρο 2 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση («ΣΕΕ»), οι οποίες είναι κοινές στα κράτη μέλη και συμπεριλαμβάνουν τον σεβασμό της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Σύμφωνα με το άρθρο 49 ΣΕΕ, για την προσχώρηση στην Ένωση απαιτούνται ο σεβασμός και η προαγωγή των αξιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ.
- (2) Η προσχώρηση της Ουγγαρίας στην Ένωση ήταν μια εθελούσια πράξη που βασίστηκε σε απόφαση η οποία ελήφθη στο πλαίσιο της εθνικής κυριαρχίας, με ευρεία συναίνεση από ολόκληρο το πολιτικό φάσμα της Ουγγαρίας.
- (3) Στην αιτιολογημένη πρότασή του, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εκθέτει τις ανησυχίες του σε σχέση με την κατάσταση στην Ουγγαρία. Ειδικότερα, οι κύριες ανησυχίες αφορούν τη λειτουργία του συνταγματικού και του εκλογικού συστήματος, την ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και άλλων θεσμών, τα δικαιώματα των δικαστών, τη διαφθορά και τις συγκρούσεις συμφερόντων, την προστασία της ιδιωτικότητας και των δεδομένων, την ελευθερία της έκφρασης, την ακαδημαϊκή ελευθερία, τη θρησκευτική ελευθερία, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, το δικαίωμα σε ίση μεταχείριση, τα δικαιώματα των ανθρώπων που ανήκουν σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και των Εβραίων, τα θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων, και τα κοινωνικά δικαιώματα.
- (4) Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο διαπίστωσε επίσης ότι οι ουγγρικές αρχές ήταν πάντα πρόθυμες να συζητήσουν τη νομιμότητα κάθε ειδικού μέτρου, αλλά δεν έλαβαν όλα τα μέτρα που είχε συστήσει με τα προηγούμενα ψηφίσματά του.
- (5) Στο ψήφισμά του της 17ης Μαΐου 2017, σχετικά με την κατάσταση στην Ουγγαρία, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ανέφερε ότι η τρέχουσα κατάσταση στην Ουγγαρία συνιστά σαφή κίνδυνο σοβαρής παραβίασης των αξιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ και δικαιολογεί την κίνηση της διαδικασίας του άρθρου 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ.

- (6) Στην ανακοίνωσή της του 2003 σχετικά με το άρθρο 7 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, η Επιτροπή ανέφερε πολλές πηγές πληροφοριών που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την παρακολούθηση του σεβασμού και της προαγωγής των κοινών αξιών, όπως οι εκθέσεις διεθνών οργανισμών, οι εκθέσεις ΜΚΟ και οι αποφάσεις περιφερειακών και διεθνών δικαστηρίων. Πολλοί φορείς σε ευρωπαϊκό και σε διεθνές επίπεδο, συμπεριλαμβανομένων των θεσμικών και λοιπών οργάνων της Ένωσης, του Συμβουλίου της Ευρώπης, του Οργανισμού για την Ασφάλεια και τη Συνεργασία στην Ευρώπη (ΟΑΣΕ), του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (ΟΗΕ), καθώς και πολυάριθμων οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών, έχουν εκφράσει τη σοβαρή ανησυχία τους για την κατάσταση της δημοκρατίας, του κράτους δικαίου και των θεμελιωδών δικαιωμάτων στην Ουγγαρία, θα πρέπει, ωστόσο, να θεωρείται ότι οι ανησυχίες αυτές συνιστούν νομικά μη δεσμευτικές γνώμες, δεδομένου ότι μόνο το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να ερμηνεύει διατάξεις των Συνθηκών.

Η λειτουργία του συνταγματικού και του εκλογικού συστήματος

- (7) Η Επιτροπή της Βενετίας έχει επανειλημμένα εκφράσει τις ανησυχίες της σχετικά με τη διαδικασία κατάρτισης του Συντάγματος στην Ουγγαρία, όσον αφορά τόσο τον ίδιο τον Θεμελιώδη Νόμο όσο και τις τροποποιήσεις του. Στη γνωμοδότησή της επικροτεί το γεγονός ότι ο Θεμελιώδης Νόμος επιβάλλει συνταγματική τάξη με βάση τη δημοκρατία, το κράτος δικαίου και την προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων ως υποκείμενες αξίες, και αναγνωρίζει τις προσπάθειες για επιβολή της συνταγματικής τάξης σύμφωνα με τις κοινές ευρωπαϊκές δημοκρατικές αξίες και πρότυπα, και για ρύθμιση των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών σύμφωνα με τις δεσμευτικές διεθνείς πράξεις. Η κριτική εστιάζεται στην έλλειψη διαφάνειας της διαδικασίας, στην ανεπαρκή συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών, στην έλλειψη καλόπιστης διαβούλευσης, στην απειλή για τον διαχωρισμό των εξουσιών και στην αποδυνάμωση του εθνικού συστήματος ελέγχων και ισορροπιών.
- (8) Οι αρμοδιότητες του Συνταγματικού Δικαστηρίου της Ουγγαρίας περιορίστηκαν, ως αποτέλεσμα της τροποποίησης του Συντάγματος, μεταξύ άλλων όσον αφορά τα δημοσιονομικά θέματα, την κατάργηση της λαϊκής αγωγής («actio popularis»), τη δυνατότητα του Δικαστηρίου να παραπέμπει στη νομολογία του προ της 1ης Ιανουαρίου 2012, καθώς και τον περιορισμό της δυνατότητας του Δικαστηρίου να ελέγχει τη συνταγματικότητα αλλαγών του Θεμελιώδους Νόμου πλην εκείνων που έχουν αποκλειστικά δικονομικό χαρακτήρα. Η Επιτροπή της Βενετίας, στη γνωμοδότησή της σχετικά με την Πράξη CLΙ του 2011 σχετικά με το Συνταγματικό Δικαστήριο της Ουγγαρίας, που εγκρίθηκε στις 19 Ιουνίου 2012, και στη γνωμοδότησή της σχετικά με την Τέταρτη Τροπολογία του Θεμελιώδους Νόμου της Ουγγαρίας, που εγκρίθηκε στις 17 Ιουνίου 2013, εξέφρασε σοβαρές ανησυχίες για τους περιορισμούς αυτούς και με τη διαδικασία διορισμού των δικαστών, και διατύπωσε συστάσεις προς τις ουγγρικές αρχές ώστε να διασφαλιστούν κατάλληλοι έλεγχοι και ισορροπίες. Η Επιτροπή της Βενετίας εντόπισε επίσης, στις γνωμοδοτήσεις της, ορισμένα θετικά στοιχεία των μεταρρυθμίσεων, όπως οι διατάξεις για τις δημοσιονομικές εγγυήσεις, η μη επανεκλογή των δικαστών και η εκχώρηση δικαιώματος για κίνηση διαδικασίας εκ των υστέρων ελέγχου στον Επίτροπο για τα θεμελιώδη δικαιώματα.
- (9) Στις καταληκτικές παρατηρήσεις της, στις 5 Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ εξέφραζε την ανησυχία της για το γεγονός ότι η τρέχουσα διαδικασία για την καταγγελία αντισυνταγματικότητας παρέχει πιο περιορισμένη πρόσβαση στο Συνταγματικό Δικαστήριο, δεν προβλέπει χρονικό περιορισμό για την

άσκηση του ελέγχου της συνταγματικότητας και δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα για την προσβαλλόμενη νομοθεσία. Σημείωνε επίσης ότι οι διατάξεις του νέου Νόμου για το Συνταγματικό Δικαστήριο αποδυναμώνουν την ασφάλεια της θητείας των δικαστών του και αυξάνουν την επιρροή της κυβέρνησης στη σύνθεση και τη λειτουργία του Συνταγματικού Δικαστηρίου, μέσω αλλαγών στη διαδικασία διορισμού των δικαστών, στον αριθμό των δικαστών στο Δικαστήριο και στην ηλικία συνταξιοδότησής τους. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ εξέφραζε επίσης ανησυχία για τον περιορισμό των αρμοδιοτήτων και των εξουσιών του Συνταγματικού Δικαστηρίου όσον αφορά την εξέταση νομοθετικών πράξεων που αφορούν δημοσιονομικά θέματα.

- (10) Στην έκθεσή της, που εγκρίθηκε στις 27 Ιουνίου 2018, η περιορισμένη αποστολή εκλογικών παρατηρητών της Υπηρεσίας Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ αναφέρει ότι η τεχνική διαχείριση των εκλογών ήταν επαγγελματική και διαφανής, και ότι τα θεμελιώδη δικαιώματα και ελευθερίες τηρήθηκαν εν γένει αλλά ασκήθηκαν σε δυσμενές κλίμα. Η εκλογική διοίκηση εκπλήρωσε την αποστολή της με επαγγελματισμό και διαφάνεια, έχαιρε συνολικής εμπιστοσύνης μεταξύ των ενδιαφερόμενων μερών και η γενική εντύπωση ήταν ότι ήταν αμερόληπτη. Η εκστρατεία ήταν έντονη, αλλά η εχθρική και εκφοβιστική ρητορική περιόρισε τα περιθώρια για ουσιαστικό διάλογο και τη δυνατότητα των ψηφοφόρων να προβούν σε τεκμηριωμένη επιλογή. Τα ανώτατα όρια χρηματοδότησης και δαπανών της προεκλογικής εκστρατείας αποσκοπούσαν στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών για όλους τους υποψηφίους. Ωστόσο, η ικανότητα των αντιπάλων να ανταγωνιστούν σε ισότιμη βάση περιορίστηκε σημαντικά από τις υπερβολικές δαπάνες της κυβέρνησης για τις δημόσιες ενημερωτικές διαφημίσεις που ενίσχυαν το προεκλογικό μήνυμα του κυβερνητικού συνασπισμού. Χωρίς καμία υποχρέωση υποβολής στοιχείων έως και μετά τις εκλογές, οι ψηφοφόροι πράγματι δεν διέθεταν καμία πληροφορία σχετικά με τη χρηματοδότηση των προεκλογικών εκστρατειών, που είναι το κλειδί για μια τεκμηριωμένη επιλογή. Εκφραζόταν επίσης ανησυχία σχετικά με την οριοθέτηση των μονοεδρικών εκλογικών περιφερειών. Παρόμοιες ανησυχίες εκφράστηκαν και στην κοινή γνωμοδότηση σχετικά με την πράξη για την ανάδειξη των μελών του κοινοβουλίου της Ουγγαρίας, που εξέδωσαν η Επιτροπή της Βενετίας και το Συμβούλιο για Δημοκρατικές Εκλογές στις 18 Ιουνίου 2012, όπου αναφέρεται ότι η οριοθέτηση των εκλογικών περιφερειών πρέπει να γίνεται με διαφάνεια και επαγγελματισμό, με αντικειμενική και αμερόληπτη διαδικασία, δηλαδή με αποφυγή βραχυπρόθεσμων πολιτικών στόχων (gerrymandering).
- (11) Τα τελευταία χρόνια, η ουγγρική κυβέρνηση κάνει ευρεία χρήση των εθνικών διαβουλεύσεων, επεκτείνοντας την άμεση δημοκρατία σε εθνικό επίπεδο. Στις 27 Απριλίου 2017, η Επιτροπή επισήμανε ότι η εθνική διαβούλευση «Να σταματήσουμε τις Βρυξέλλες» περιλάμβανε διάφορους ισχυρισμούς που ήταν αντικειμενικά λανθασμένοι ή άκρως παραπλανητικοί. Η ουγγρική κυβέρνηση διεξήγαγε επίσης διαβουλεύσεις με τίτλο «Μετανάστευση και τρομοκρατία», τον Μάιο του 2015, και κατά του λεγόμενου «σχεδίου Soros» τον Οκτώβριο του 2017. Στις διαβουλεύσεις αυτές έγινε παραλληλισμός μεταξύ της τρομοκρατίας και της μετανάστευσης, με αποτέλεσμα να αναπτυχθεί μίσος για τους μετανάστες και να στοχοποιηθούν ιδιαίτερα ο George Soros ως πρόσωπο και η Ένωση.

Η ανεξαρτησία της δικαιοσύνης και των άλλων θεσμών και τα δικαιώματα των δικαστών

- (12) Λόγω των εκτεταμένων αλλαγών στο νομικό πλαίσιο που θεσπίστηκε το 2011, ανατέθηκαν εκτεταμένες εξουσίες στον πρόεδρο της Εθνικής Δικαστικής Αρχής (ΕΔΑ).

Η Επιτροπή της Βενετίας, στη γνωμοδότησή της σχετικά με την Πράξη CLXII του 2011 περί του νομικού καθεστώτος και των αποδοχών των δικαστών, και την Πράξη CLXI του 2011 για την οργάνωση και διοίκηση των δικαστηρίων της Ουγγαρίας, που εγκρίθηκε στις 19 Μαρτίου 2012, και στη γνωμοδότησή της σχετικά με τις βασικές πράξεις για τη δικαστική εξουσία, που εγκρίθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2012, επέκρινε την εκχώρηση αυτών των εκτεταμένων εξουσιών. Παρόμοιες ανησυχίες έχουν εκφραστεί από τον Ειδικό Εισηγητή του ΟΗΕ για την ανεξαρτησία των δικαστών και των δικηγόρων, στις 29 Φεβρουαρίου 2012 και στις 3 Ιουλίου 2013, καθώς και από την ομάδα κρατών κατά της διαφθοράς (GRECO), στην έκθεσή της η οποία εγκρίθηκε στις 27 Μαρτίου 2015. Όλοι αυτοί οι φορείς τόνισαν την ανάγκη να ενισχυθεί ο ρόλος του συλλογικού οργάνου, δηλαδή του Εθνικού Δικαστικού Συμβουλίου (ΕΔΣ), ως οργάνου εποπτείας, διότι ο πρόεδρος της ΕΔΑ, ο οποίος εκλέγεται από το Ουγγρικό Κοινοβούλιο, δεν μπορεί να θεωρηθεί όργανο δικαστικής αυτοδιοίκησης. Μετά τις διεθνείς συστάσεις, το καθεστώς του προέδρου της ΕΔΑ άλλαξε και οι εξουσίες του περιορίστηκαν, προκειμένου να διασφαλισθεί καλύτερη ισορροπία μεταξύ του προέδρου και του ΕΔΣ.

- (13) Από το 2012, η Ουγγαρία έχει πραγματοποιήσει θετικά βήματα για τη μεταβίβαση ορισμένων καθηκόντων από τον πρόεδρο της ΕΔΑ στο ΕΔΣ, προκειμένου να επιτευχθεί καλύτερη ισορροπία μεταξύ των δύο αυτών οργάνων. Ωστόσο, απαιτείται ακόμη μεγαλύτερη πρόοδος. Η GRECO, στην έκθεσή της η οποία εγκρίθηκε στις 27 Μαρτίου 2015, ζητούσε την ελαχιστοποίηση των δυνητικών κινδύνων των αποφάσεων διακριτικής ευχέρειας από τον πρόεδρο της ΕΔΑ. Ο Πρόεδρος της ΕΔΑ είναι, μεταξύ άλλων, σε θέση να μεταθέτει και να τοποθετεί δικαστές και συμμετέχει στις πειθαρχικές διαδικασίες που αφορούν δικαστές. Ο Πρόεδρος της ΕΔΑ διατυπώνει επίσης σύσταση προς τον Πρόεδρο της Ουγγαρίας για τον διορισμό και την παύση προϊσταμένων των δικαστηρίων, περιλαμβανομένων των προέδρων και αντιπροέδρων των Εφετείων. Η GRECO εξέφρασε την ικανοποίησή της για τον προσφάτως εγκριθέντα κώδικα δεοντολογίας για τους δικαστές, αλλά θεωρεί ότι πρέπει να καταστεί σαφέστερος και συνοδεύεται από ενδοϋπηρεσιακή κατάρτιση. Η GRECO αναγνώρισε επίσης τις τροποποιήσεις που έγιναν στους κανόνες πρόσληψης δικαστικών και τις σχετικές διαδικασίες επιλογής μεταξύ 2012 και 2014 στην Ουγγαρία, δυνάμει των οποίων το Εθνικό Δικαστικό Συμβούλιο ανέλαβε ισχυρότερα εποπτικά καθήκοντα στη διαδικασία επιλογής. Κατά τη συνεδρίασή του στις 2 Μαΐου 2018, το ΕΔΣ κατέληξε σε ομόφωνες αποφάσεις σχετικά με την πρακτική του προέδρου της ΕΔΑ να κηρύσσει άγονες τις προσκλήσεις υποβολής υποψηφιοτήτων για δικαστικά αξιώματα και για θέσεις υψηλής ευθύνης. Σύμφωνα με τις αποφάσεις αυτές, η πρακτική του προέδρου κρίθηκε παράνομη.
- (14) Στις 29 Μαΐου 2018, η ουγγρική κυβέρνηση υπέβαλε σχέδιο έβδομης τροποποίησης του Θεμελιώδους Νόμου (T/332), το οποίο εγκρίθηκε στις 20 Ιουνίου 2018 και εισήγαγε ένα νέο σύστημα διοικητικών δικαστηρίων.
- (15) Μετά την απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης («το Δικαστήριο»), της 6ης Νοεμβρίου 2012, στην υπόθεση C-286/12, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας¹, σύμφωνα με την οποία, με τη θέσπιση ενός εθνικού συστήματος που επιβάλλει την υποχρεωτική συνταξιοδότηση των δικαστών, των εισαγγελέων και των συμβολαιογράφων στην ηλικία των 62 ετών, η Ουγγαρία παρέβαινε τις υποχρεώσεις της στο πλαίσιο της

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου, της 6ης Νοεμβρίου 2012, Επιτροπή κατά Ουγγαρίας, C-286/12, ECLI:EU:C:2012:687.

νομοθεσίας της ΕΕ, το Ουγγρικό Κοινοβούλιο ενέκρινε την Πράξη XX του 2013 στην οποία προβλέπεται ότι η ηλικία συνταξιοδότησης των δικαστών θα μειωθεί σταδιακά στα 65 έτη, στη διάρκεια δεκαετούς περιόδου, και καθόριζε τα κριτήρια για αποκατάσταση ή αποζημίωση. Σύμφωνα με την εν λόγω πράξη, οι συνταξιοδοτούμενοι δικαστές είχαν τη δυνατότητα να επιστρέψουν στις προηγούμενες θέσεις τους με τους ίδιους όρους που ίσχυαν πριν από τη θέσπιση των κανόνων για τη συνταξιοδότηση, ή, αν δεν επιθυμούσαν να επιστρέψουν, να λάβουν κατ' αποκοπή αποζημίωση ίση με τις αποδοχές 12 μηνών για την απώλεια της αμοιβής τους και να κινηθούν δικαστικά για να λάβουν περαιτέρω αποζημίωση, αλλά η επαναφορά σε υψηλές διοικητικές θέσεις δεν ήταν εγγυημένη. Ωστόσο, η Επιτροπή αναγνώρισε τα μέτρα που έλαβε η Ουγγαρία για να καταστήσει τη νομοθεσία της περί συνταξιοδότησης συμβατή με το δίκαιο της Ένωσης. Στην έκθεσή του του Οκτωβρίου του 2015, το Ινστιτούτο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του Διεθνούς Δικηγορικού Συλλόγου ανέφερε ότι η πλειονότητα των δικαστών που είχαν απομακρυνθεί δεν επέστρεψαν στις αρχικές τους θέσεις, μεταξύ άλλων επειδή οι προηγούμενες θέσεις είχαν ήδη καλυφθεί. Ανέφερε επίσης ότι δεν μπορούσαν να εξασφαλιστούν η ανεξαρτησία και η αμεροληψία του ουγγρικού δικαστικού σώματος και ότι το κράτος δικαίου εξακολουθούσε να αποδυναμώνεται.

- (16) Στην απόφασή του, της 16ης Ιουλίου 2015, Gazsó κατά Ουγγαρίας, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (ΕΔΑΔ) έκρινε ότι η Ουγγαρία είχε παραβιάσει το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη και το δικαίωμα πραγματικής προσφυγής. Το ΕΔΑΔ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι παραβιάσεις απέρρεαν από μια πρακτική που συνίστατο στην επανειλημμένη παράλειψη της Ουγγαρίας να εξασφαλίσει ότι οι διαδικασίες καθορισμού των δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των πολιτών θα ολοκληρώνονται εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και να λάβει μέτρα που να επιτρέπουν στους αιτούντες να διεκδικήσουν αποζημίωση για την υπερβολική διάρκεια αστικών διαδικασιών σε εθνικό επίπεδο. Η εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, εξακολουθεί να εκκρεμεί. Ένας νέος κώδικας πολιτικής δικονομίας, ο οποίος εγκρίθηκε το 2016, προβλέπει την επιτάχυνση των πολιτικών διαδικασιών με την καθιέρωση διαδικασίας διπλής φάσης. Η Ουγγαρία έχει ενημερώσει την Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ότι ο νέος νόμος που προβλέπει πραγματική προσφυγή στην περίπτωση παρατεταμένων διαδικασιών θα έχει εγκριθεί έως τον Οκτώβριο του 2018.
- (17) Στην απόφασή του της 23ης Ιουνίου 2016, Baka κατά Ουγγαρίας, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι η Ουγγαρία είχε παραβιάσει το δικαίωμα προσφυγής στη δικαιοσύνη και την ελευθερία έκφρασης του András Baka, ο οποίος είχε εκλεγεί Πρόεδρος του Ανωτάτου Δικαστηρίου για εξαετή θητεία τον Ιούνιο του 2009 αλλά έχασε τη θέση του δυνάμει των μεταβατικών διατάξεων του Θεμελιώδους Νόμου, που όριζαν ότι η Curia θα ήταν ο νόμιμος διάδοχος του Ανωτάτου Δικαστηρίου. Η εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, εξακολουθεί να εκκρεμεί. Στις 10 Μαρτίου 2017, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης ζήτησε τη λήψη μέτρων για την πρόληψη της πρόωρης απομάκρυνσης και άλλων δικαστών για παρόμοιους λόγους, ώστε να αποτραπεί κάθε κατάχρηση στο πλαίσιο αυτό. Η ουγγρική κυβέρνηση επισήμανε ότι τα εν λόγω μέτρα δεν σχετίζονταν με την εφαρμογή της απόφασης.
- (18) Στις 29 Σεπτεμβρίου 2008, ο κ. András A. Jóri διορίστηκε Επόπτης Προστασίας Δεδομένων για θητεία έξι ετών. Ωστόσο, το ουγγρικό κοινοβούλιο αποφάσισε να μεταρρυθμίσει, με ισχύ από την 1η Ιανουαρίου 2012, το σύστημα προστασίας των δεδομένων και να αντικαταστήσει τον Επόπτη με εθνική αρχή για την προστασία των δεδομένων και την ελευθερία της ενημέρωσης. Ο κ. Jóri αναγκάστηκε να αποχωρήσει από τη θέση του πριν από τη λήξη της θητείας του. Στις 8 Απριλίου 2014, το

Δικαστήριο έκρινε ότι η ανεξαρτησία των αρχών ελέγχου περιλαμβάνει οπωσδήποτε την υποχρέωση να τους επιτρέπεται να ολοκληρώνουν τη θητεία τους και ότι η Ουγγαρία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει βάσει της οδηγίας 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹. Η Ουγγαρία τροποποίησε τους κανόνες για τον διορισμό του Επιτρόπου, ζήτησε συγγνώμη και κατέβαλε το συμφωνηθέν ποσό της αποζημίωσης.

- (19) Η Επιτροπή της Βενετίας, στη γνωμοδότησή της σχετικά με την πράξη CLXIII του 2011 σχετικά με την εισαγγελική υπηρεσία και την πράξη CLXIV του 2011 σχετικά με το καθεστώς του Γενικού Εισαγγελέα, των εισαγγελέων και άλλων εισαγγελικών υπαλλήλων και της σταδιοδρομίας στην Εισαγγελία της Ουγγαρίας, που εγκρίθηκε στις 19 Ιουνίου 2012, εντόπισε σειρά αδυναμιών. Στην έκθεσή της, που εκδόθηκε στις 27 Μαρτίου 2015, η GRECO καλούσε τις ουγγρικές αρχές να λάβουν περαιτέρω μέτρα για να αποτραπεί η κατάχρηση και να διευρυνθεί η ανεξαρτησία της εισαγγελικής υπηρεσίας, μεταξύ άλλων με την εξάλειψη της δυνατότητας επανεκλογής του Γενικού Εισαγγελέα. Επιπλέον, η GRECO ζήτησε η εφαρμογή πειθαρχικών διαδικασιών εναντίον των τακτικών εισαγγελέων να καταστεί διαφανέστερη και οι αποφάσεις για μεταβίβαση υποθέσεων από έναν εισαγγελέα σε άλλον να διέπεται από αυστηρά νομικά κριτήρια και αιτιολογήσεις. Κατά την ουγγρική κυβέρνηση, η έκθεση συμμόρφωσης της GRECO για το 2017 αναγνώρισε την πρόοδο που σημείωσε η Ουγγαρία όσον αφορά τους εισαγγελείς (η δημοσίευση δεν έχει ακόμη εγκριθεί από τις ουγγρικές αρχές, παρά τις σχετικές εκκλήσεις που έχουν γίνει κατά τις συνεδριάσεις ολομέλειας της GRECO). Η δεύτερη έκθεση συμμόρφωσης εκκρεμεί.

Διαφθορά και συγκρούσεις συμφερόντων

- (20) Στην έκθεσή της που εγκρίθηκε στις 27 Μαρτίου 2015, η GRECO ζήτησε την καθιέρωση κωδίκων δεοντολογίας για τα μέλη του ουγγρικού κοινοβουλίου (βουλευτές) όσον αφορά κατευθύνσεις για περιπτώσεις σύγκρουσης συμφερόντων. Επιπλέον, οι βουλευτές θα έπρεπε επίσης να υποχρεούνται να κοινοποιούν τις συγκρούσεις συμφερόντων που προκύπτουν με ιδιαίτερο τρόπο, και αυτό να συνοδεύεται από αυστηρότερη υποχρέωση υποβολής δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων. Αυτό θα έπρεπε επίσης να συνοδεύεται από διατάξεις που προβλέπουν κυρώσεις για την υποβολή ανακριβών δηλώσεων περιουσιακών στοιχείων. Επιπλέον, οι δηλώσεις περιουσιακών στοιχείων θα έπρεπε να δημοσιοποιούνται διαδικτυακά, προκειμένου να καταστεί δυνατός ο πραγματικός λαϊκός έλεγχος. Θα έπρεπε να δημιουργηθεί τυποποιημένη ηλεκτρονική βάση δεδομένων από την οποία να είναι προσβάσιμες, σε συνθήκες διαφάνειας, όλες οι δηλώσεις και οι τροποποιήσεις τους.
- (21) Στην έκθεσή της, που εγκρίθηκε στις 27 Ιουνίου 2018, η περιορισμένη αποστολή παρακολούθησης εκλογών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η περιορισμένη παρακολούθηση των δαπανών για προεκλογικές εκστρατείες και η απουσία λεπτομερών εκθέσεων σχετικά με τις χρηματοδοτικές πηγές πριν από τις εκλογές υποβαθμίζει τη διαφάνεια της χρηματοδότησης της εκστρατείας και τη δυνατότητα των ψηφοφόρων να προβούν σε ενημερωμένη επιλογή, σε αντίθεση με τις διεθνείς

¹ Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 24ης Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών (ΕΕ L 281 της 23.11.1995, σ. 31).

δεσμεύσεις και την ορθή πρακτική. Η κρατική Ελεγκτική Υπηρεσία έχει την αρμοδιότητα να παρακολουθεί και να ελέγχει κατά πόσο τηρήθηκαν οι νομικές απαιτήσεις. Η έκθεση δεν περιλάμβανε την επίσημη έκθεση ελέγχου της κρατικής Ελεγκτικής Υπηρεσίας (της αρχής επιβολής για τις κρατικές ενισχύσεις) όσον αφορά τις κοινοβουλευτικές εκλογές του 2018, επειδή τότε δεν είχε ακόμη ολοκληρωθεί.

- (22) Στις 7 Δεκεμβρίου 2016, η διευθύνουσα επιτροπή της Σύμπραξης για την Ανοικτή Διακυβέρνηση (ΣΑΔ), έλαβε επιστολή από την κυβέρνηση της Ουγγαρίας, με την οποία η τελευταία ανακοίνωνε την άμεση απόσυρσή της από τη Σύμπραξη, στην οποία συμμετέχουν σε εθελοντική βάση 75 χώρες και εκατοντάδες οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Από τον Ιούλιο του 2015, η κυβέρνηση της Ουγγαρίας ήταν υπό τον έλεγχο της ΣΑΔ σε σχέση με ανησυχίες που είχαν εκφραστεί από οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών αναφορικά με το πλαίσιο μέσα στο οποίο δραστηριοποιούνται στη χώρα. Δεν συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ στην ΣΑΔ.
- (23) Η Ουγγαρία επωφελείται από χρηματοδότηση της Ένωσης που ανέρχεται στο 4,4% του ΑΕΠ της χώρας ή περισσότερο από το ήμισυ των δημόσιων επενδύσεων. Το μερίδιο των συμβάσεων που ανατέθηκαν μετά από διαδικασίες σύναψης δημόσιων συμβάσεων για τις οποίες κατατέθηκε μία μόνο προσφορά παρέμεινε υψηλό, στο 36% το 2016. Η Ουγγαρία παρουσίασε κατά την περίοδο 2013-2017 το υψηλότερο ποσοστό στην Ένωση όσον αφορά τις δημοσιονομικές συστάσεις από την OLAF για τα διαρθρωτικά ταμεία και τη γεωργία. Το 2016, η OLAF ολοκλήρωσε έρευνα σχετικά με ένα έργο μεταφορών ύψους 1,7 δισεκατομμυρίων ευρώ στην Ουγγαρία, στο οποίο κύριοι συντελεστές ήταν διάφορες διεθνείς εταιρείες κατασκευών. Η έρευνα αποκάλυψε πολύ σοβαρές παρατυπίες, καθώς και πιθανές περιπτώσεις απάτης και διαφθοράς στην εκτέλεση του έργου. Το 2017, η OLAF διαπίστωσε «σοβαρές παρατυπίες» και «συγκρούσεις συμφερόντων» κατά την έρευνά της για 35 συμβάσεις φωτισμού οδών που είχαν ανατεθεί σε εταιρεία που εκείνο το διάστημα ελεγχόταν από τον γαμπρό του πρωθυπουργού της Ουγγαρίας. Η OLAF απέστειλε την τελική της έκθεση με οικονομικές συστάσεις στη Γενική Διεύθυνση Περιφερειακής Πολιτικής και Αστικής Ανάπτυξης της Επιτροπής για την ανάκτηση 43,7 εκατομμυρίων ευρώ, και δικαστικές συστάσεις προς τον Γενικό Εισαγγελέα της Ουγγαρίας. Διασυννοριακή έρευνα που ολοκληρώθηκε από την OLAF το 2017 περιλάμβανε κατηγορίες για πιθανή κατάχρηση κονδυλίων της Ένωσης σε 31 έργα έρευνας και ανάπτυξης. Η έρευνα, η οποία πραγματοποιήθηκε στην Ουγγαρία, τη Λετονία και τη Σερβία, αποκάλυψε ένα καθεστώς υπεργολαβίας που χρησιμοποιήθηκε για την τεχνητή αύξηση του κόστους του έργου και την απόκρυψη του γεγονότος ότι οι τελικοί προμηθευτές ήταν συνδεδεμένες εταιρείες. Στο πλαίσιο αυτό, η OLAF ολοκλήρωσε την έρευνα με οικονομική σύσταση προς την Επιτροπή για την ανάκτηση 28,3 εκατομμυρίων ευρώ, και δικαστική σύσταση προς τις δικαστικές αρχές της Ουγγαρίας. Η Ουγγαρία αποφάσισε να μην συμμετάσχει στην ίδρυση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας, η οποία θα είναι αρμόδια για την έρευνα, τη δίωξη και την παραπομπή ενώπιον της δικαιοσύνης των δραστών αξιόποινων πράξεων καθώς και των συνεργών σε αξιόποινες πράξεις οι οποίες θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης.
- (24) Σύμφωνα με την έβδομη έκθεση για την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή, η αποτελεσματικότητα της διακυβέρνησης στην Ουγγαρία έχει μειωθεί από το 1996 και η Ουγγαρία είναι ένα από τα κράτη μέλη της Ένωσης με τις λιγότερο αποτελεσματικές κυβερνήσεις. Όλες οι περιφέρειες της Ουγγαρίας βρίσκονται πολύ κάτω από τον μέσο όρο της Ένωσης σε ό,τι αφορά την ποιότητα της διακυβέρνησης. Σύμφωνα με την έκθεση για την καταπολέμηση της διαφθοράς την οποία δημοσίευσε η Ευρωπαϊκή

Επιτροπή το 2014, η διαφθορά θεωρείται διαδεδομένη (89%) στην Ουγγαρία. Σύμφωνα με την έκθεση για την Παγκόσμια Ανταγωνιστικότητα 2017-2018, που δημοσιεύτηκε από το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ, το υψηλό ποσοστό διαφθοράς ήταν ένας από τους πλέον προβληματικούς παράγοντες για την επιχειρηματικότητα στην Ουγγαρία.

Ιδιωτικότητα και προστασία των δεδομένων

- (25) Στην απόφασή του, της 12ης Ιανουαρίου 2016, *Szabó και Vissy κατά Ουγγαρίας*, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι η Ουγγαρία είχε παραβιάσει το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, εξαιτίας των ανεπαρκών νομικών εγγυήσεων κατά της πιθανής παράνομης μυστικής παρακολούθησης για σκοπούς εθνικής ασφάλειας, μεταξύ άλλων σε σχέση με τη χρήση των τηλεπικοινωνιών. Οι αιτούντες δεν ισχυρίστηκαν ότι είχαν υποβληθεί σε απόρρητα μέτρα παρακολούθησης και, συνεπώς, δεν κρίθηκε αναγκαία η λήψη περαιτέρω μέτρων. Η τροποποίηση της σχετικής νομοθεσίας είναι αναγκαία ως γενικό μέτρο. Προτάσεις για την τροποποίηση του νόμου σχετικά με τις υπηρεσίες εθνικής ασφάλειας βρίσκονται σήμερα υπό συζήτηση από τους εμπειρογνώμονες των αρμοδίων υπουργείων της Ουγγαρίας. Η εκτέλεση της εν λόγω απόφασης εξακολουθεί, συνεπώς, να εκκρεμεί.
- (26) Στις καταληκτικές παρατηρήσεις της, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ εξέφραζε ανησυχία διότι το νομικό πλαίσιο της Ουγγαρίας όσον αφορά τη μυστική παρακολούθηση για σκοπούς εθνικής ασφάλειας επιτρέπει την μαζική παρακολούθηση των επικοινωνιών και δεν περιέχει επαρκείς διασφαλίσεις απέναντι στην αυθαίρετη παρέμβαση στην άσκηση του δικαιώματος προστασίας της ιδιωτικής ζωής. Εξέφραζε επίσης την ανησυχία της για την έλλειψη διατάξεων για την εξασφάλιση αποτελεσματικής έννομης προστασίας σε περιπτώσεις κατάχρησης και την κοινοποίηση στον ενδιαφερόμενο το συντομότερο δυνατό, χωρίς να τίθεται σε κίνδυνο ο σκοπός του περιορισμού, μετά τη λήξη των μέτρων επιτήρησης.

Ελευθερία έκφρασης

- (27) Στις 22 Ιουνίου 2015 η Επιτροπή της Βενετίας εξέδωσε γνωμοδότηση σχετικά με τη νομοθεσία της Ουγγαρίας για τα μέσα ενημέρωσης (Πράξη CLXXXV σχετικά με τις υπηρεσίες οπτικοακουστικών μέσων και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, πράξη CIV σχετικά με την ελευθερία του Τύπου και τη νομοθεσία για τη φορολόγηση των εσόδων από διαφημίσεις στα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης), όπου γινόταν έκκληση για διάφορες τροποποιήσεις του νόμου περί Τύπου και του νόμου για τα μέσα ενημέρωσης, ιδίως όσον αφορά τον ορισμό του «παράνομου περιεχομένου των μέσων», τη δημοσιοποίηση των δημοσιογραφικών πηγών και την επιβολή κυρώσεων στα μέσα ενημέρωσης. Παρόμοιες ανησυχίες είχαν εκφραστεί στην ανάλυση που εκπονήθηκε για λογαριασμό του γραφείου του εκπροσώπου του ΟΑΣΕ για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, τον Φεβρουάριο του 2011, από τον προηγούμενο Επίτροπο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στη γνωμοδότησή του σχετικά με την ουγγρική νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης υπό το πρίσμα των προτύπων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, της 25ης Φεβρουαρίου 2011, καθώς και από εμπειρογνώμονες του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την ουγγρική νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης, στην έκθεσή τους, της 11ης Μαΐου 2012. Στη δήλωσή του της 29ης Ιανουαρίου 2013, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης εξέφρασε την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι συζητήσεις στο πεδίο των μέσων ενημέρωσης είχαν ως αποτέλεσμα πολλές σημαντικές αλλαγές. Ωστόσο, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα

Δικαιώματα επανέλαβε τις απομένουσες ανησυχίες στην έκθεσή του μετά την επίσκεψή του στην Ουγγαρία, που δημοσιεύθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2014. Ο Επίτροπος σημείωνε επίσης τα ζητήματα της συγκέντρωσης της ιδιοκτησίας μέσω ενημέρωσης και της αυτολογοκρισίας, και ανέφερε ότι το νομικό πλαίσιο που ποινικοποιεί τη δυσφήμιση θα πρέπει να καταργηθεί.

- (28) Στη γνωμοδότησή της, της 22ας Ιουνίου 2015, σχετικά με τη νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης, η Επιτροπή της Βενετίας αναγνώρισε τις διαχρονικές προσπάθειες της ουγγρικής κυβέρνησης να βελτιώσει το αρχικό κείμενο των πράξεων για τα μέσα ενημέρωσης, σύμφωνα με τις παρατηρήσεις διαφόρων παρατηρητών, συμπεριλαμβανομένου του Συμβουλίου της Ευρώπης, και επεσήμανε ως θετικό στοιχείο τη βούληση των ουγγρικών αρχών να συνεχίσουν τον διάλογο. Εντούτοις, η Επιτροπή της Βενετίας τόνιζε την ανάγκη να αλλάξουν οι κανόνες που διέπουν την εκλογή των μελών του Συμβουλίου Μέσων Ενημέρωσης, ώστε να εξασφαλίζεται η δίκαιη εκπροσώπηση των κοινωνικώς σημαντικών πολιτικών και άλλων ομάδων και ότι ο τρόπος διορισμού και η θέση του προέδρου του Συμβουλίου Μέσων Ενημέρωσης ή του προέδρου της Αρχής Μέσων Ενημέρωσης θα πρέπει να επανεξεταστεί, προκειμένου να μειωθεί η συγκέντρωση εξουσιών και να διασφαλιστεί η πολιτική ουδετερότητα. Το διοικητικό συμβούλιο θα πρέπει επίσης να αναμορφωθεί προς την κατεύθυνση αυτή. Η Επιτροπή της Βενετίας συνιστούσε επίσης την αποκέντρωση της διακυβέρνησης των μέσων ενημέρωσης δημόσιας υπηρεσίας και να μην είναι το εθνικό ειδησεογραφικό πρακτορείο ο αποκλειστικός προμηθευτής ειδήσεων για τα δημόσια μέσα ενημέρωσης. Παρόμοιες ανησυχίες είχαν εκφραστεί στην ανάλυση που εκπονήθηκε για λογαριασμό του γραφείου του εκπροσώπου του ΟΑΣΕ για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, τον Φεβρουάριο του 2011, από τον προηγούμενο Επίτροπο του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στη γνωμοδότησή του σχετικά με την ουγγρική νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης υπό το πρίσμα των προτύπων του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, της 25ης Φεβρουαρίου 2011, καθώς και από εμπειρογνώμονες του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την ουγγρική νομοθεσία για τα μέσα ενημέρωσης, στην έκθεσή τους, της 11ης Μαΐου 2012. Στη δήλωσή του, της 29ης Ιανουαρίου 2013, ο Γενικός Γραμματέας του Συμβουλίου της Ευρώπης εξέφρασε την ικανοποίησή του για το γεγονός ότι οι συζητήσεις στο πεδίο των μέσων ενημέρωσης είχαν ως αποτέλεσμα πολλές σημαντικές αλλαγές. Ωστόσο, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα επανέλαβε τις απομένουσες ανησυχίες στην έκθεσή του μετά την επίσκεψή του στην Ουγγαρία, που δημοσιεύθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2014.
- (29) Στις 18 Οκτωβρίου 2012 η Επιτροπή της Βενετίας εξέδωσε γνωμοδότηση σχετικά με την Πράξη CXII του 2011 σχετικά με πληροφοριακό αυτοκαθορισμό και την ελευθερία της ενημέρωσης στην Ουγγαρία. Παρά τη συνολικά θετική αξιολόγηση, η Επιτροπή της Βενετίας εντόπισε την ανάγκη για περαιτέρω βελτιώσεις. Ωστόσο, μετά από μεταγενέστερες τροποποιήσεις του νόμου αυτού, το δικαίωμα πρόσβασης σε κρατικές πληροφορίες έχει σημαντικά περιοριστεί. Η εφαρμογή των τροποποιήσεων αυτών επικρίθηκε στην ανάλυση που εκπονήθηκε για λογαριασμό του γραφείου του εκπροσώπου του ΟΑΣΕ για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης, τον Μάρτιο του 2016. Στην ανάλυση αυτή αναφέρεται ότι τα ποσά που χρεώνονται για τις άμεσες δαπάνες φαίνονται να είναι απολύτως εύλογα, αλλά η χρέωση του χρόνου των δημοσίων υπαλλήλων για την ικανοποίηση αιτημάτων είναι απαράδεκτη. Όπως αναγνωρίστηκε στην έκθεση της Επιτροπής για τη χώρα, για το 2018, ο Επίτροπος για την προστασία των δεδομένων και τα δικαστήρια, μεταξύ των οποίων και το

Συνταγματικό Δικαστήριο, έλαβαν προοδευτική θέση σε υποθέσεις που σχετίζονται με τη διαφάνεια.

- (30) Στην έκθεσή της, που εγκρίθηκε στις 27 Ιουνίου 2018, η περιορισμένη αποστολή παρακολούθησης εκλογών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ για την παρακολούθηση των κοινοβουλευτικών εκλογών του 2018 στην Ουγγαρία ανέφερε ότι η πρόσβαση στις πληροφορίες, καθώς και η ελευθερία των μέσων ενημέρωσης και η ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι έχουν περιοριστεί, μεταξύ άλλων από τις πρόσφατες νομοθετικές αλλαγές, και ότι η κάλυψη της εκστρατείας ήταν εκτεταμένη αλλά διακρινόταν από έντονη πόλωση και έλλειψη κριτικής ανάλυσης λόγω της πολιτικοποίησης της κυριότητας των μέσων ενημέρωσης και της πληθώρας διαφημιστικών εκστρατειών υπέρ της κυβέρνησης. Ο δημόσιος ραδιοτηλεοπτικός φορέας εκπλήρωσε την εντολή του να παράσχει ελεύθερο χρόνο στους διαγωνιζόμενους, αλλά οι ειδήσεις του και η συντακτική παραγωγή του ευνόησαν σαφώς τον κυβερνητικό συνασπισμό, πράγμα αντίθετο προς τα διεθνή πρότυπα. Οι περισσότεροι ιδιωτικοί ραδιοτηλεοπτικοί φορείς ήταν μεροληπτικοί στην κάλυψή τους, συντάχθηκαν είτε με την κυβέρνηση είτε με τα κόμματα της αντιπολίτευσης. Τα διαδικτυακά μέσα παρείχαν μια πλατφόρμα για πλουραλιστικό πολιτικό διάλογο επικεντρωμένο σε συγκεκριμένα ζητήματα. Επιπλέον, σημείωνε ότι η πολιτικοποίηση της κυριότητας, σε συνδυασμό με έναν περιοριστικό νομικό πλαίσιο και την απουσία ανεξάρτητου ρυθμιστικού φορέα για τα μέσα ενημέρωσης, είχε αρνητικό αντίκτυπο στην συντακτική ελευθερία, δυσχεραίνοντας την πρόσβαση των ψηφοφόρων σε πλουραλιστική ενημέρωση. Ανέφερε επίσης ότι οι τροποποιήσεις εισήγαγαν αδικαιολόγητους περιορισμούς στην πρόσβαση στις πληροφορίες, διευρύνοντας τον ορισμό των πληροφοριών που δεν υπόκεινται σε γνωστοποίηση και αυξάνοντας το τέλος για τον χειρισμό των αιτήσεων παροχής πληροφοριών.
- (31) Στις τελικές παρατηρήσεις της, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ εξέφραζε ανησυχία για τη νομοθεσία της Ουγγαρίας σχετικά με τα μέσα ενημέρωσης και για τις πρακτικές που περιορίζουν την ελευθερία γνώμης και έκφρασης. Εξέφραζε επίσης την ανησυχία της διότι, ότι, μετά από τις διαδοχικές αλλαγές στη νομοθεσία, το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο δεν εξασφαλίζει πλήρως έναν Τύπο χωρίς λογοκρισία και χωρίς εμπόδια στη λειτουργία του. Επισήμαινε με ανησυχία ότι το Συμβούλιο Μέσων Ενημέρωσης και η Αρχή Μέσων Ενημέρωσης δεν διαθέτουν επαρκή ανεξαρτησία στην εκτέλεση των καθηκόντων τους και έχουν υπερβολικές κανονιστικές αρμοδιότητες και εξουσίες επιβολής κυρώσεων.
- (32) Στις 13 Απριλίου 2018, ο εκπρόσωπος του ΟΑΣΕ για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης καταδίκασε απερίφραστα τη δημοσίευση καταλόγου περισσότερων από 200 ατόμων από ουγγρική επιχείρηση μέσων ενημέρωσης η οποία υποστήριζε ότι πάνω από 2.000 άτομα, συμπεριλαμβανομένων όσων αναφέρονταν ονομαστικά, φέρονται να επιδιώκουν την «ανατροπή της κυβέρνησης». Ο κατάλογος δημοσιεύθηκε από το ουγγρικό περιοδικό Figyelő στις 11 Απριλίου και περιλαμβάνει πολλούς δημοσιογράφους, καθώς και άλλους πολίτες. Στις 7 Μαΐου 2018, ο εκπρόσωπος του ΟΑΣΕ για την ελευθερία των μέσων ενημέρωσης εξέφρασε τη βαθιά ανησυχία του για την άρνηση διαπίστευσης πολλών ανεξάρτητων δημοσιογράφων, γεγονός το οποίο τους εμπόδιζε να καλύψουν την εναρκτήρια συνεδρίαση του νέου κοινοβουλίου του Ουγγαρίας. Επισημάνθηκε επίσης ότι το γεγονός αυτό δεν θα πρέπει να χρησιμοποιηθεί ως μέσο περιορισμού του περιεχομένου επικριτικών αναφορών και ότι αυτή η πρακτική δημιουργεί κακό προηγούμενο για τη νέα θητεία του κοινοβουλίου της Ουγγαρίας.

Ακαδημαϊκή ελευθερία

- (33) Στις 6 Οκτωβρίου 2017 η Επιτροπή της Βενετίας εξέδωσε γνωμοδότηση σχετικά με την Πράξη XXV, της 4ης Απριλίου 2017, σχετικά με την τροποποίηση της Πράξης CCIV, του 2011, για την εθνική τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η Επιτροπή της Βενετίας κατέληγε στο συμπέρασμα ότι η εισαγωγή αυστηρότερων ρυθμίσεων χωρίς πολύ σοβαρούς λόγους, σε συνδυασμό με αυστηρές προθεσμίες και σοβαρές έννομες συνέπειες για αλλοδαπά πανεπιστήμια που έχουν εγκατασταθεί και λειτουργούν νόμιμα στην Ουγγαρία επί πολλά χρόνια, είναι εξ απόψεως της αρχής του κράτους δικαίου και της προστασίας των θεμελιωδών δικαιωμάτων εξαιρετικά προβληματική. Τα πανεπιστήμια αυτά και οι φοιτητές τους προστατεύονται από εγχώριους και διεθνείς κανόνες ακαδημαϊκής ελευθερίας, ελευθερίας έκφρασης και ελευθερίας του συνέρχεσθαι, καθώς και από το δικαίωμα στην εκπαίδευση και την ελευθερία της εκπαίδευσης. Η Επιτροπή της Βενετίας συνέστησε στις ουγγρικές αρχές να διασφαλίσουν, ιδίως, ότι οι νέοι κανόνες όσον αφορά την απαίτηση να διαθέτουν άδεια εργασίας δεν θα επηρεάζουν δυσανάλογα την ακαδημαϊκή ελευθερία και εφαρμόζονται χωρίς διακρίσεις και με ευέλικτο τρόπο, χωρίς να τεθεί σε κίνδυνο η ποιότητα και ο διεθνής χαρακτήρας της εκπαίδευσης που παρέχεται ήδη από υφιστάμενα πανεπιστήμια. Οι ανησυχίες σε σχέση με την τροποποίηση της Πράξης CCIV του 2011 για την εθνική τριτοβάθμια εκπαίδευση εκφράστηκαν επίσης από τους Ειδικούς Εισηγητές του ΟΗΕ για την ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης, το δικαίωμα της ελευθερίας του συνέρχεσθαι ειρηνικώς και του συνεταιρίζεσθαι και τα πολιτιστικά δικαιώματα, στη δήλωσή τους στις 11 Απριλίου 2017. Στις καταληκτικές παρατηρήσεις της, στις 5 Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών σημείωνε την απουσία επαρκούς αιτιολόγησης για την επιβολή αυτών των περιορισμών στην ελευθερία της σκέψης, της έκφρασης και του συνεταιρίζεσθαι, καθώς και στην ακαδημαϊκή ελευθερία.
- (34) Στις 17 Οκτωβρίου 2017, το ουγγρικό κοινοβούλιο παρέτεινε μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2019 την προθεσμία μετά την οποία τα αλλοδαπά πανεπιστήμια που δραστηριοποιούνται στη χώρα πρέπει να πληρούν τα νέα κριτήρια, κατόπιν αιτήματος των θιγόμενων ιδρυμάτων και μετά τη σύσταση της Προεδρίας της Διάσκεψης των Πρυτάνεων της Ουγγαρίας. Η Επιτροπή της Βενετίας εξέφρασε την ικανοποίησή της για την παράταση αυτή. Οι διαπραγματεύσεις μεταξύ της ουγγρικής κυβέρνησης και των θιγόμενων ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της αλλοδαπής, και ιδίως με το Πανεπιστήμιο Κεντρικής Ευρώπης, είναι ακόμη σε εξέλιξη, ενώ το νομικό κενό για τα αλλοδαπά πανεπιστήμια παραμένει, παρόλο που το Πανεπιστήμιο Κεντρικής Ευρώπης συμμορφώθηκε έγκαιρα με τις νέες απαιτήσεις.
- (35) Στις 7 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την Ουγγαρία στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης με το σκεπτικό ότι η τροποποίηση της Πράξης CCIV του 2011 για την εθνική τριτοβάθμια εκπαίδευση περιορίζει δυσανάλογα τα ενωσιακά και μη ενωσιακά πανεπιστήμια στη λειτουργία τους και ότι η Πράξη αυτή πρέπει να ευθυγραμμιστεί εκ νέου με το δίκαιο της Ένωσης. Η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η εν λόγω νέα νομοθεσία παραβιάζει το δικαίωμα της ακαδημαϊκής ελευθερίας, το δικαίωμα στην εκπαίδευση και την επιχειρηματική ελευθερία, όπως προβλέπονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ο «Χάρτης»), και τις νομικές υποχρεώσεις της Ένωσης στο πλαίσιο του διεθνούς εμπορικού δικαίου.
- (36) Στις 9 Αυγούστου 2018, δημοσιοποιήθηκε ότι η ουγγρική κυβέρνηση σχεδιάζει να αποσύρει το πρόγραμμα Μάστερ σπουδών για θέματα φύλου στο δημόσιο

Πανεπιστήμιο Eötvös Loránd (ELTE) και να αρνηθεί την αναγνώριση του τίτλου μάστερ σε μελέτες για θέματα φύλου του ιδιωτικού Κεντρικού Ευρωπαϊκού Πανεπιστημίου. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο επισημαίνει ότι μια παρερμηνεία της έννοιας του φύλου έχει κυριαρχήσει στον δημόσιο διάλογο στην Ουγγαρία και αποδοκιμάζει τη σκόπιμη παρερμηνεία των όρων «φύλο» και «ισότητα των φύλων». Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο καταδικάζει τις επιθέσεις κατά της ελεύθερης διδασκαλίας και έρευνας, ιδίως κατά μελετών σχετικά με το φύλο, σκοπός των οποίων είναι να αναλύσουν τις σχέσεις ισχύος, τις διακρίσεις και τις σχέσεις μεταξύ των φύλων στην κοινωνία και να βρουν λύσεις σε μορφές ανισοτήτων, και οι οποίες έχουν γίνει στόχος εκστρατειών δυσφήμισης. Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ζητεί να αποκατασταθεί και να διασφαλιστεί πλήρως η θεμελιώδης δημοκρατική αρχή της εκπαιδευτικής ελευθερίας.

Θρησκευτική ελευθερία

- (37) Στις 30 Δεκεμβρίου του 2011, το ουγγρικό κοινοβούλιο ενέκρινε την Πράξη CCVI για το δικαίωμα στην ελευθερία της συνείδησης και της θρησκείας, και για το νομικό καθεστώς των εκκλησιών, δογμάτων και θρησκευτικών κοινοτήτων στην Ουγγαρία, που τέθηκε σε ισχύ την 1η Ιανουαρίου 2012. Η Πράξη αυτή αναθεώρησε τη νομική προσωπικότητα πολλών θρησκευτικών οργανώσεων και μείωσε σε 14 τον αριθμό των νομίμως αναγνωρισμένων εκκλησιών στην Ουγγαρία. Στις 16 Δεκεμβρίου 2011 ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ανέφερε τις ανησυχίες του σε σχέση με την Πράξη αυτή, σε μια επιστολή που απέστειλε στις ουγγρικές αρχές. Τον Φεβρουάριο του 2012, μετά από διεθνείς πιέσεις, το ουγγρικό κοινοβούλιο διέυρνε τον αριθμό των αναγνωρισμένων εκκλησιών σε 31. Στις 19 Μαρτίου 2012, η Επιτροπή της Βενετίας εξέδωσε γνωμοδότηση σχετικά με την Πράξη CCVI του 2011 για το δικαίωμα στην ελευθερία της συνείδησης και της θρησκείας και το νομικό καθεστώς των εκκλησιών, δογμάτων και θρησκευτικών κοινοτήτων της Ουγγαρίας, όπου ανέφερε ότι ο νόμος προβλέπει μια σειρά από προϋποθέσεις που είναι υπερβολικές και στηρίζονται σε αυθαίρετα κριτήρια όσον αφορά την αναγνώριση μιας εκκλησίας. Επιπρόσθετα, ανέφερε ότι ο νόμος είχε ως αποτέλεσμα τη διαγραφή εκατοντάδων προηγουμένως νομίμως αναγνωρισμένων εκκλησιών και ότι ο εν λόγω νόμος προκαλεί, σε κάποιο βαθμό, άνιση ή και μεροληπτική μεταχείριση των θρησκευτικών πεποιθήσεων και κοινοτήτων, ανάλογα με το αν είναι αναγνωρισμένες ή όχι.
- (38) Τον Φεβρουάριο του 2013, το Συνταγματικό Δικαστήριο της Ουγγαρίας έκρινε ότι η διαγραφή αναγνωρισμένων εκκλησιών ήταν αντισυνταγματική. Αντιδρώντας στην απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου, το ουγγρικό κοινοβούλιο τροποποίησε τον Θεμελιώδη Νόμο, τον Μάρτιο του 2013. Τον Ιούνιο και τον Σεπτέμβριο του 2013 το ουγγρικό κοινοβούλιο τροποποίησε την Πράξη CCVI του 2011, δημιουργώντας μια διπλή ταξινόμηση, χωρισμένη σε «θρησκευτικές κοινότητες» και «εγγεγραμμένες εκκλησίες». Τον Σεπτέμβριο του 2013 το ουγγρικό κοινοβούλιο τροποποίησε επίσης τον Θεμελιώδη Νόμο με τη ρητή επιδίωξη να χορηγήσει στον εαυτό του την εξουσία να επιλέγει θρησκευτικές κοινότητες για «συνεργασία» με το κράτος στη διεξαγωγή «δραστηριοτήτων δημοσίου συμφέροντος», αποκτώντας τη διακριτική εξουσία να αναγνωρίζει μια θρησκευτική οργάνωση με πλειοψηφία των 2/3 των βουλευτών του.
- (39) Στην απόφασή του, της 8ης Απριλίου 2014, Magyar Keresztény Mennonita Egyház και άλλων κατά Ουγγαρία, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι η Ουγγαρία είχε παραβιάσει την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ερμηνευόμενη υπό το πρίσμα της ελευθερίας της συνείδησης και της θρησκευτικής ελευθερίας. Το Συνταγματικό Δικαστήριο της Ουγγαρίας έκρινε ότι

ορισμένοι κανόνες που διέπουν τους όρους αναγνώρισης μιας εκκλησίας ήταν αντισυνταγματικοί και έδωσε εντολή στο νομοθετικό σώμα να εναρμονίσει τους σχετικούς κανόνες με τις απαιτήσεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η σχετική Πράξη υποβλήθηκε στο Κοινοβούλιο τον Δεκέμβριο του 2015, αλλά δεν έλαβε την αναγκαία πλειονηφία. Η εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, εξακολουθεί να εκκρεμεί.

Ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι

- (40) Στις 9 Ιουλίου 2014, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα ανέφερε, σε επιστολή του προς τις ουγγρικές αρχές, ότι ανησυχούσε για τη ρητορική στιγματισμού που χρησιμοποιούσαν ορισμένοι πολιτικοί οι οποίοι αμφισβητούσαν τη νομιμότητα των δραστηριοτήτων ορισμένων ΜΚΟ, στο πλαίσιο των ελέγχων που είχαν διενεργηθεί από το ουγγρικό Γραφείο Κρατικών Ελέγχων για τις ΜΚΟ που ήταν φορείς και δικαιούχοι του Ταμείου ΕΟΧ/Νορβηγίας για τις ΜΚΟ. Η ουγγρική κυβέρνηση υπέγραψε συμφωνία με το Ταμείο και, ως αποτέλεσμα, συνεχίζουν να γίνονται οι πληρωμές των επιχορηγήσεων. Στις 8-16 Φεβρουαρίου 2016, ο Ειδικός Εισηγητής του ΟΗΕ για την κατάσταση των υπερασπιστών ανθρωπίνων δικαιωμάτων επισκέφθηκε την Ουγγαρία και ανέφερε στην έκθεσή του ότι σημαντικά προβλήματα προκύπτουν από το ισχύον νομικό πλαίσιο που διέπει την άσκηση των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως είναι το δικαίωμα στην ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης, του συνεταιρίζεσθαι και του συνέρχεσθαι ειρηνικά, και ότι η νομοθεσία που σχετίζεται με την εθνική ασφάλεια και τη μετανάστευση μπορεί επίσης να έχει περιοριστικό αντίκτυπο στο περιβάλλον της κοινωνίας των πολιτών.
- (41) Τον Απρίλιο του 2017, ένα σχέδιο νόμου για τη διαφάνεια των οργανώσεων που λαμβάνουν στήριξη από την αλλοδαπή εισήχθη ενώπιον του ουγγρικού κοινοβουλίου με τον δεδηλωμένο σκοπό της θέσπισης απαιτήσεων σχετικών με την πρόληψη της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της τρομοκρατίας. Η Επιτροπή της Βενετίας αναγνώρισε το 2013 ότι ενδέχεται να υπάρχουν διάφοροι λόγοι για να περιορίσει ένα κράτος την εξωτερική χρηματοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, αλλά οι εν λόγω θεμιτοί στόχοι δεν θα πρέπει να χρησιμοποιούνται ως πρόσχημα για τον έλεγχο των ΜΚΟ ή να περιορίζουν την ικανότητά τους να ασκούν το νόμιμο έργο τους, ιδίως όσον αφορά την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στις 26 Απριλίου 2017, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα απέστειλε επιστολή στον Πρόεδρο της Ουγγρικής Εθνοσυνέλευσης, επισημαίνοντας ότι το σχέδιο νόμου είχε υποβληθεί στο πλαίσιο συνεχούς αρνητικής ρητορικής από ορισμένα μέλη του κυβερνώντος συνασπισμού, που χαρακτήριζαν δημοσίως ορισμένες ΜΚΟ ως «ξένους πράκτορες», με βάση την πηγή χρηματοδότησής τους, και αμφισβητούσαν τη νομιμότητά τους. Ωστόσο, ο όρος «ξένοι πράκτορες» δεν υπήρχε στο νομοσχέδιο. Παρόμοιες ανησυχίες αναφέρθηκαν στη δήλωση, της 7ης Μαρτίου 2017, του προέδρου της Διάσκεψης των ΔΜΚΟ του Συμβουλίου της Ευρώπης και προέδρου του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων για τη νομοθεσία σχετικά με τις ΜΚΟ, καθώς και στη γνωμοδότηση, της 24ης Απριλίου 2017, που εκπονήθηκε από το Συμβούλιο Εμπειρογνομόνων για τη νομοθεσία σχετικά με τις ΜΚΟ και στη δήλωση, της 15ης Μαΐου 2017, των Ειδικών Εισηγητών του ΟΗΕ σχετικά με την κατάσταση των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και για την προώθηση και την προστασία του δικαιώματος στην ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης.

- (42) Στις 13 Ιουνίου 2017, το ουγγρικό κοινοβούλιο ενέκρινε το νομοσχέδιο με ορισμένες τροποποιήσεις. Στη γνωμοδότησή της, της 20ής Ιουνίου 2017, η Επιτροπή της Βενετίας αναγνώρισε ότι η φράση «οργάνωση που δέχεται υποστήριξη από το εξωτερικό» είναι ουδέτερη και περιγραφική και ότι ορισμένες από τις τροποποιήσεις αυτές συνιστούν σημαντική βελτίωση αλλά, ταυτόχρονα, ορισμένες άλλες ανησυχίες δεν ελήφθησαν υπόψη και οι τροποποιήσεις δεν αρκούσαν για να μετριαστούν οι ανησυχίες ότι ο νόμος θα προξενούσε δυσανάλογη και περιττή παρέμβαση στις ελευθερίες του συνεταιρίζεσθαι και της έκφρασης, στο δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, καθώς και στην απαγόρευση των διακρίσεων. Στις καταληκτικές παρατηρήσεις της, στις 5 Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών σημείωνε την απουσία επαρκούς αιτιολόγησης για την επιβολή των εν λόγω απαιτήσεων, η οποία φαινόταν να εντάσσεται σε μια προσπάθεια απαξίωσης ορισμένων ΜΚΟ, περιλαμβανομένων ΜΚΟ που ασχολούνται με την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ουγγαρία.
- (43) Στις 7 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή αποφάσισε να κινήσει δικαστική διαδικασία κατά της Ουγγαρίας για μη εκπλήρωση των υποχρεώσεών της βάσει των διατάξεων της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, λόγω διατάξεων του νόμου για τις ΜΚΟ, οι οποίες, κατά την άποψη της Επιτροπής, εισάγουν έμμεση δυσμενή διάκριση και περιορίζουν δυσανάλογα τις δωρεές από το εξωτερικό σε οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Επιπλέον, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η Ουγγαρία είχε παραβιάσει το δικαίωμα της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και τα δικαιώματα στην προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που κατοχυρώνονται στον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, σε συνδυασμό με τις διατάξεις της Συνθήκης περί ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, που ορίζονται στο άρθρο 26 παράγραφος 2, στο άρθρο 56 και στο άρθρο 63 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- (44) Τον Φεβρουάριο του 2018, παρουσιάστηκε από την ουγγρική κυβέρνηση μια νομοθετική δέσμη που απαρτίζεται από τρία σχέδια νομοθετικών πράξεων (T/19776, T/19775, T/19774). Στις 14 Φεβρουαρίου 2018, ο πρόεδρος της Διάσκεψης των ΔΜΚΟ του Συμβουλίου της Ευρώπης και πρόεδρος του Συμβουλίου Εμπειρογνομόνων για τη νομοθεσία σχετικά με τις ΜΚΟ πρόεβη σε δήλωση που αναφέρει ότι η δέσμη μέτρων δεν είναι σύμφωνη με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, ιδίως όσον αφορά τις ΜΚΟ που ασχολούνται με τους μετανάστες. Στις 15 Φεβρουαρίου 2018, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέφρασε παρόμοιες ανησυχίες. Στις 8 Μαρτίου 2018, ο Ειδικός Εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών για την προώθηση και την προστασία του δικαιώματος στην ελευθερία της γνώμης και της έκφρασης, ο Ειδικός Εισηγητής για την κατάσταση των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ο Ανεξάρτητος Εμπειρογνώμονας για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη διεθνή αλληλεγγύη, ο Ειδικός Εισηγητής για τα ανθρώπινα δικαιώματα των μεταναστών και ο Ειδικός Εισηγητής για τις σύγχρονες μορφές ρατσισμού, φυλετικών διακρίσεων, ξενοφοβίας και σχετιζόμενης μισαλλοδοξίας προειδοποίησαν ότι το νομοσχέδιο θα οδηγούσε σε αδικαιολόγητο περιορισμό της ελευθερίας του συνεταιρίζεσθαι και της ελευθερίας της έκφρασης στην Ουγγαρία. Στις καταληκτικές παρατηρήσεις της, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ εξέφραζε την ανησυχία ότι, παραπέμποντας στην «επιβίωση του έθνους» και την προστασία των πολιτών και του πολιτισμού, και συνδέοντας το έργο των ΜΚΟ με μια υποτιθέμενη διεθνή συνωμοσία, αυτή η νομοθετική δέσμη θα στιγματίζει κάποιες ΜΚΟ και θα περιορίζει την ικανότητά τους να ασκούν τις σημαντικές δραστηριότητές τους υπέρ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και, ειδικότερα, των δικαιωμάτων των προσφύγων,

των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών. Επιπλέον, εξέφραζε ανησυχία για το γεγονός ότι η επιβολή περιορισμών στη χρηματοδότηση που διοχετεύεται σε ΜΚΟ θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για την άσκηση αθέμιτων πιέσεων επί αυτών και για αδικαιολόγητες παρεμβάσεις στις δραστηριότητές τους. Ένα από αυτά τα νομοσχέδια αποσκοπεί στη φορολόγηση κάθε εξωτερικής χρηματοδότησης προς ΜΚΟ, συμπεριλαμβανομένων των ευρωπαϊκών χρηματοδοτήσεων, με συντελεστή 25%. Η δέσμη νομοθετικών μέτρων θα στερήσει από τις ΜΚΟ ένδικο μέσα για την προσφυγή τους κατά των αυθαίρετων αποφάσεων. Στις 22 Μαρτίου 2018, η Επιτροπή Νομικών Θεμάτων και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης ζήτησε τη γνωμοδότηση Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με το σχέδιο δέσμης νομοθετικών μέτρων.

- (45) Στις 29 Μαΐου 2018, η ουγγρική κυβέρνηση υπέβαλε σχέδιο νόμου για την τροποποίηση ορισμένων νόμων που σχετίζονται με μέτρα για την καταπολέμηση της παράνομης μετανάστευσης (T/333). Το σχέδιο αυτό αποτελεί αναθεωρημένη έκδοση της προηγούμενης νομοθετικής δέσμης και προτείνει ποινικές κυρώσεις για τη «διευκόλυνση της παράνομης μετανάστευσης». Την ίδια ημέρα, το Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες ζήτησε να αποσυρθεί η πρόταση και εξέφρασε την ανησυχία του για το γεγονός ότι οι προτάσεις αυτές, εάν εγκριθούν, θα στερήσουν από ανθρώπους που αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τις εστίες τους κρίσιμης σημασίας βοήθεια και υπηρεσίες, και θα υποδαυλίσει έναν εντονότερο δημόσιο λόγο και αυξανόμενες ξενοφοβικές τάσεις. Την 1η Ιουνίου 2018, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέφρασε παρόμοιες ανησυχίες. Στις 31 Μαΐου 2018, ο πρόεδρος της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της Κοινοβουλευτικής Συνέλευσης του Συμβουλίου της Ευρώπης επιβεβαίωσε το αίτημα για γνωμοδότηση της Επιτροπής της Βενετίας σχετικά με τη νέα πρόταση. Το νομοσχέδιο εγκρίθηκε στις 20 Ιουνίου 2018, πριν από την έκδοση της γνώμης της Επιτροπής της Βενετίας. Στις 21 Ιουνίου 2018, η Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα καταδίκασε την απόφαση του ουγγρικού κοινοβουλίου. Στις 22 Ιουνίου 2018, η Επιτροπή της Βενετίας και η Υπηρεσία για τους δημοκρατικούς θεσμούς και τα ανθρώπινα δικαιώματα του ΟΑΣΕ ανέφεραν ότι η διάταξη περί ποινικής ευθύνης μπορεί να οδηγήσει στην παύση οργανωτικής και εκφραστικής δραστηριότητας και παραβιάζει το δικαίωμα στην ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και της έκφρασης και, συνεπώς, θα πρέπει να ακυρωθεί. Στις 19 Ιουλίου 2018, η Επιτροπή απέστειλε προειδοποιητική επιστολή στην Ουγγαρία σχετικά με τη νέα νομοθεσία η οποία ποινικοποιεί δραστηριότητες που υποστηρίζουν τις αιτήσεις ασύλου και παραμονής και περιστελλεί περαιτέρω το δικαίωμα στην αίτηση ασύλου.

Δικαίωμα στην ίση μεταχείριση

- (46) Στις 17-27 Μαΐου 2016, η ομάδα εργασίας του ΟΗΕ σχετικά με τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών στη νομοθεσία και στην πράξη, επισκέφθηκε την Ουγγαρία. Στην έκθεσή της, η ομάδα εργασίας ανέφερε ότι μια συντηρητική μορφή οικογένειας, της οποίας η προστασία κατοχυρώνεται ως ουσιώδης για την εθνική επιβίωση, δεν πρέπει να τίθεται σε άνιση ισορροπία με τα πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα και τη χειραφέτηση των γυναικών. Η ομάδα εργασίας επισήμανε επίσης ότι το δικαίωμα των γυναικών στην ισότητα δεν μπορεί να θεωρείται μόνο υπό το πρίσμα της προστασίας ευάλωτων ομάδων, μαζί με τα παιδιά, τους ηλικιωμένους και τα άτομα με αναπηρίες, δεδομένου ότι οι γυναίκες είναι απολύτως συνδεδεμένες με το σύνολο των εν λόγω ομάδων. Τα νέα σχολικά βιβλία εξακολουθούν να περιέχουν στερεότυπα σχετικά με το

φύλο, που απεικονίζουν τις γυναίκες κυρίως ως μητέρες και συζύγους και, σε ορισμένες περιπτώσεις, απεικονίζουν τις μητέρες ως λιγότερο ευφυείς από τους πατέρες. Από την άλλη πλευρά, η ομάδα εργασίας αναγνώρισε τις προσπάθειες της ουγγρικής κυβέρνησης να ενισχύσει τη συμφιλίωση επαγγελματικής και οικογενειακής ζωής με τη θέσπιση γενναιοδωρών παροχών στο σύστημα στήριξης της οικογένειας και σε σχέση με την προσχολική εκπαίδευση και φροντίδα. Στην έκθεσή της, που εγκρίθηκε στις 27 Ιουνίου 2018, η περιορισμένη αποστολή εκλογικών παρατηρητών του Γραφείου Δημοκρατικών Θεσμών και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΑΣΕ για τις κοινοβουλευτικές εκλογές του 2018 ανέφερε ότι οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται στην πολιτική ζωή και ότι δεν υπάρχουν νομικές απαιτήσεις για την προώθηση της ισότητας των φύλων στις εκλογές. Παρά το γεγονός ότι ένα μεγάλο κόμμα τοποθέτησε μια γυναίκα στην κορυφή της εθνικής λίστας του και ορισμένα μέρη αντιμετώπισαν ζητήματα ισότητας των φύλων στα προγράμματά τους, η χειραφέτηση των γυναικών είχε ελάχιστη απήχηση ως ζήτημα εκστρατείας, ακόμα και στα μέσα μαζικής ενημέρωσης.

- (47) Στις τελικές της παρατηρήσεις, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών εξέφραζε ικανοποίηση για την υπογραφή της Σύμβασης της Κωνσταντινούπολης, αλλά και τη λύπη της για το γεγονός ότι οι στερεότυπες πατριαρχικές αντιλήψεις εξακολουθούν να κυριαρχούν στην Ουγγαρία, όσον αφορά τη θέση των γυναικών στην κοινωνία, και σημείωνε με ανησυχία τις παρατηρήσεις από πολιτικές προσωπικότητες που υπερασπίζονται τις διακρίσεις σε βάρος των γυναικών. Σημείωνε επίσης ότι ο ουγγρικός ποινικός κώδικας δεν προστατεύει πλήρως τις γυναίκες που πέφτουν θύματα ενδοοικογενειακής βίας. Εξέφραζε την ανησυχία της για το γεγονός ότι οι γυναίκες υποεκπροσωπούνται σε θέσεις λήψης αποφάσεων στον δημόσιο τομέα, ιδίως στα κυβερνητικά υπουργεία και στο ουγγρικό κοινοβούλιο. Η σύμβαση της Κωνσταντινούπολης δεν έχει ακόμη κυρωθεί.
- (48) Ο Θεμελιώδης Νόμος της Ουγγαρίας θεσπίζει υποχρεωτικές διατάξεις για την προστασία των γονέων στον χώρο εργασίας και για την προάσπιση της αρχής της ίσης μεταχείρισης· συνεπώς, υπάρχουν ειδικές διατάξεις του εργατικού δικαίου για τις γυναίκες, καθώς και για τις μητέρες και τους πατέρες που ανατρέφουν παιδιά. Στις 27 Απριλίου 2017, η Επιτροπή εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη, με την οποία κάλεσε την Ουγγαρία να εφαρμόσει ορθά την οδηγία 2006/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹, δεδομένου ότι η ουγγρική νομοθεσία προβλέπει εξαίρεση από την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω φύλου η οποία είναι σημαντικά ευρύτερη από την εξαίρεση που προβλέπεται στην εν λόγω οδηγία. Την ίδια ημέρα, η Επιτροπή εξέδωσε αιτιολογημένη γνώμη προς την Ουγγαρία, για μη συμμόρφωση με την οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου², που αναφέρει ότι ο εργοδότης υποχρεούται να προσαρμόζει τις συνθήκες εργασίας για τις εγκύους ή γαλουχούσες εργαζόμενες ώστε

¹ Οδηγία 2006/54/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006, για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (ΕΕ L 204 της 26.7.2006, σ. 23).

² Οδηγία 92/85/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Οκτωβρίου 1992, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων που αποβλέπουν στη βελτίωση της υγείας και της ασφάλειας κατά την εργασία των εγκύων, λεγόνων και γαλουχουσών εργαζομένων (δέκατη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16 παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ) (ΕΕ L 348 της 28.11.1992, σ. 1).

να αποφεύγονται οι κίνδυνοι για την υγεία ή την ασφάλειά τους. Η ουγγρική κυβέρνηση δεσμεύτηκε να τροποποιήσει τις αναγκαίες διατάξεις της Πράξης CXXV του 2003 για την ίση μεταχείριση και την προώθηση των ίσων ευκαιριών, καθώς και την Πράξη I του 2012 για τον εργατικό κώδικα. Κατά συνέπεια, η υπόθεση έκλεισε στις 7 Ιουνίου 2018.

- (49) Στις τελικές της παρατηρήσεις, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών εξέφραζε ανησυχία για το γεγονός ότι η συνταγματική απαγόρευση των διακρίσεων δεν αναφέρει ρητώς τον γενετήσιο προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου μεταξύ των λόγων διακρίσεων και ότι ο περιοριστικός ορισμός της οικογένειας θα μπορούσε να οδηγήσει σε διακρίσεις, δεδομένου ότι δεν περιλαμβάνει ορισμένους τύπους οικογενειακών διευθετήσεων, συμπεριλαμβανομένων των ζευγαριών του ιδίου φύλου. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέφραζε επίσης την ανησυχία της για τις πράξεις βίας και για την επικράτηση αρνητικών στερεοτύπων και προκαταλήψεων εις βάρος των λεσβιών, των ομοφυλόφιλων, των αμφιφυλόφιλων και των διεμφυλικών προσώπων, ιδίως στα πεδία της απασχόλησης και της εκπαίδευσης.
- (50) Στις ίδιες τελικές παρατηρήσεις της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ αναφερόταν επίσης στην αναγκαστική τοποθέτηση σε ιατρικά ιδρύματα, την απομόνωση και την αναγκαστική θεραπεία μεγάλου αριθμού ατόμων με διανοητικές, πνευματικές και ψυχο-κοινωνικές αναπηρίες, καθώς και σε καταγγελίες για βιαιοπραγίες και σκληρή, απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση και σε καταγγελίες για μεγάλο αριθμό μη διερευνηθέντων θανάτων σε ιδρύματα εγκλεισμού.

Δικαιώματα των προσώπων που ανήκουν σε μειονότητες, συμπεριλαμβανομένων των Ρομά και των Εβραίων, και προστασία αυτών των μειονοτήτων έναντι της ρητορικής μίσους

- (51) Στην έκθεσή του μετά την επίσκεψή του στην Ουγγαρία, η οποία δημοσιεύθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2014, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα δήλωνε ότι ανησυχεί για την επιδείνωση της κατάστασης όσον αφορά τον ρατσισμό και τη μισαλλοδοξία στην Ουγγαρία, με την αθιγγανοφοβία να αποτελεί την πλέον κατάφωρη μορφή μισαλλοδοξίας, όπως δείχνουν σαφώς η σκληρή - περιλαμβανομένης της άσκησης βίας- αντιμετώπιση των Ρομά και οι πορείες και περιπολίες παραστρατιωτικών ομάδων σε χωριά κατοικούμενα από Ρομά. Επίσης, υπενθύμιζε ότι, παρά τη θέση που έλαβαν οι ουγγρικές αρχές, καταδικάζοντας την αντισημιτική ρητορική, ο αντισημιτισμός αποτελεί μόνιμο πρόβλημα που εκδηλώνεται μέσω ρητορικής μίσους και περιστατικών βίας που διαπράττονται σε βάρος Εβραίων ή εβραϊκών περιουσιακών στοιχείων. Επιπλέον, ανέφερε την επιδείνωση της ξενοφοβίας με στόχο τους μετανάστες, συμπεριλαμβανομένων των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων, και της μισαλλοδοξίας που θίγει άλλες κοινωνικές ομάδες, όπως οι ΛΟΑΔΜ, οι φτωχοί και οι άστεγοι. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας αναφέρει παρόμοιες ανησυχίες στην έκθεσή της σχετικά με την Ουγγαρία, η οποία δημοσιεύθηκε στις 9 Ιουνίου 2015.
- (52) Στην τέταρτη γνωμοδότησή της σχετικά με την Ουγγαρία, που εκδόθηκε στις 25 Φεβρουαρίου 2016, η συμβουλευτική επιτροπή για τη Σύμβαση-Πλαίσιο για την προστασία των εθνικών μειονοτήτων, επισημαίνει ότι οι Ρομά εξακολουθούν να υφίστανται συστηματικές διακρίσεις και ανισότητα σε όλους τους τομείς της ζωής, μεταξύ των οποίων στη στέγαση, την απασχόληση, την εκπαίδευση, την πρόσβαση σε

υπηρεσίες υγείας και τη συμμετοχή στην κοινωνική και πολιτική ζωή. Στο ψήφισμά της, της 5ης Ιουλίου 2017, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης συνέστησε στις ουγγρικές αρχές να καταβάλλουν συνεχείς και αποτελεσματικές προσπάθειες για την πρόληψη, την καταπολέμηση και την τιμωρία της ανισότητας και των διακρίσεων που πλήττουν τους Ρομά, να βελτιώσουν, σε στενή συνεργασία με τους εκπροσώπους των Ρομά, τις συνθήκες διαβίωσης, την πρόσβαση σε υπηρεσίες υγείας και την απασχόληση των Ρομά, να λάβουν αποτελεσματικά μέτρα για να δοθεί τέλος σε πρακτικές που οδηγούν στη συνέχιση του διαχωρισμού των παιδιών Ρομά στο σχολείο και να εντείνουν τις προσπάθειες για την κάλυψη των κενών που αντιμετωπίζουν τα παιδιά των Ρομά στον τομέα της εκπαίδευσης, να εξασφαλίσουν ότι τα παιδιά των Ρομά έχουν ίσες ευκαιρίες πρόσβασης σε ποιοτική εκπαίδευση σε όλα τα επίπεδα και να συνεχίσουν να λαμβάνουν μέτρα για να εμποδίσουν την καταχρηστική τοποθέτηση παιδιών σε ειδικά σχολεία και τάξεις. Η ουγγρική κυβέρνηση έχει λάβει πολλά σημαντικά μέτρα για την προώθηση της ένταξης των Ρομά. Στις 4 Ιουλίου 2012, ενέκρινε το σχέδιο δράσης για την προστασία των θέσεων απασχόλησης, το οποίο προστατεύει την απασχόληση των μειονεκτούντων εργαζομένων και προωθεί την απασχόληση των μακροχρόνια ανέργων. Υιοθέτησε επίσης την τομεακή στρατηγική για την υγειονομική περίθαλψη «Υγής Ουγγαρία 2014-2020» με στόχο τη μείωση των ανισοτήτων στον τομέα της υγείας. Το 2014, υιοθέτησε μια στρατηγική για την περίοδο 2014-2020 για την αντιμετώπιση του φαινομένου των παραγκουπόλεων εντός διαχωρισμένων οικισμών. Ωστόσο, σύμφωνα με την έκθεση για τα θεμελιώδη δικαιώματα για το 2018 του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το ποσοστό των νέων Ρομά με κύρια δραστηριότητα, εκτός απασχόλησης, εκπαίδευσης ή κατάρτισης, αυξήθηκε από 38% το 2011 σε 51% το 2016.

- (53) Στην απόφασή του, της 29ης Ιανουαρίου 2013, Horváth και Kiss κατά Ουγγαρίας, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι η σχετική ουγγρική νομοθεσία, όπως εφαρμόζεται στην πράξη, δεν διαθέτει τις κατάλληλες διασφαλίσεις και έχει ως αποτέλεσμα την υπερεκπροσώπηση και τον διαχωρισμό των παιδιών των Ρομά σε ειδικά σχολεία, λόγω της συστηματικής λανθασμένης διάγνωσης πνευματικής αναπηρίας, γεγονός που συνιστά παραβίαση του δικαιώματος στην εκπαίδευση χωρίς την εφαρμογή διακρίσεων. Η εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, εξακολουθεί να εκκρεμεί.
- (54) Στις 26 Μαΐου 2016, η Επιτροπή απηύθυνε προειδοποιητική επιστολή προς τις ουγγρικές αρχές σε σχέση με την ουγγρική νομοθεσία και διοικητική πρακτική που έχει ως αποτέλεσμα τη δυσανάλογη υπερεκπροσώπηση των παιδιών Ρομά σε ειδικά σχολεία για παιδιά με νοητική αναπηρία και την ένταξή τους, σε σημαντικό βαθμό, σε καθεστώς χωριστής εκπαίδευσης στα κανονικά σχολεία, γεγονός που εμποδίζει την κοινωνική ένταξή τους. Η ουγγρική κυβέρνηση διεξήγαγε εντατικό διάλογο με την Επιτροπή. Η ουγγρική στρατηγική για την ενσωμάτωση εστιάζεται στην προώθηση μιας εκπαίδευσης χωρίς αποκλεισμούς, στον περιορισμό του διαχωρισμού, στη διακοπή της μεταβίβασης μειονεκτημάτων από γενιά σε γενιά και στη δημιουργία σχολικού περιβάλλοντος χωρίς αποκλεισμούς. Επιπλέον, ο νόμος για την εθνική δημόσια εκπαίδευση συμπληρώθηκε με πρόσθετες εγγυήσεις από τον Ιανουάριο του 2017 και η ουγγρική κυβέρνηση ξεκίνησε επίσημους ελέγχους το 2011-2015, ακολουθούμενους από ενέργειες εκ μέρους των κρατικών υπηρεσιών.
- (55) Στην απόφασή του, της 20ής Οκτωβρίου 2015, Balázs κατά Ουγγαρίας, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι είχε παραβιαστεί η απαγόρευση της εφαρμογής διακρίσεων, διότι δεν είχε ληφθεί υπόψη το καταγγελλθέν κίνητρο του αντιαθιγγανισμού σε μια επίθεση. Στην απόφασή του, της 12ης Απριλίου 2016, R.B. κατά Ουγγαρίας και στην απόφασή του,

της 17ης Ιανουαρίου 2017, *Király και Dömötör κατά Ουγγαρίας*, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι είχε παραβιαστεί το δικαίωμα στην ιδιωτική ζωή, λόγω της ανεπαρκούς διερεύνησης των καταγγελιών κακομεταχείρισης με ρατσιστικά κίνητρα. Στην απόφασή του, της 31ης Οκτωβρίου 2017, στην υπόθεση *M.F. κατά Ουγγαρίας*, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι είχε παραβιαστεί η απαγόρευση της εφαρμογής διακρίσεων, σε συνδυασμό με την απαγόρευση της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, διότι οι αρχές δεν είχαν ερευνήσει τα πιθανά ρατσιστικά κίνητρα στο υπό εξέταση επεισόδιο. Η εκτέλεση των αποφάσεων αυτών εξακολουθεί να εκκρεμεί. Ωστόσο, σε συνέχεια των αποφάσεων *Balázs κατά Ουγγαρίας* και *R.B. κατά Ουγγαρίας*, στις 28 Οκτωβρίου 2016 τέθηκε σε ισχύ η τροποποίηση της δομής γεγονότων ενός εγκλήματος «υποκίνησης σε βία ή μίσος κατά της κοινότητας» στον Ποινικό Κώδικα, με σκοπό την εφαρμογή της απόφασης-πλαίσίου 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου¹. Το 2011 είχε τροποποιηθεί ο Ποινικός Κώδικας, προκειμένου να αποτρέπεται η διεξαγωγή εκστρατειών από ακροδεξιές παραστρατιωτικές ομάδες, καθιερώνοντας το λεγόμενο «ένστολο έγκλημα» και τιμωρώντας κάθε προκλητική αντικοινωνική συμπεριφορά που προκαλεί φόβο σε μέλος εθνικής, εθνοτικής ή θρησκευτικής κοινότητας με τρία έτη φυλάκισης.

- (56) Στις 29 Ιουνίου - 1 Ιουλίου 2015, το Γραφείο του ΟΑΣΕ για τους δημοκρατικούς θεσμούς και τα ανθρώπινα δικαιώματα πραγματοποίησε επιτόπια επίσκεψη αξιολόγησης στην Ουγγαρία, στη συνέχεια αναφορών σχετικά με ενέργειες του Δήμου της πόλης Miskolc που αφορούσαν εξώσεις κατοίκων Ρομά. Οι τοπικές αρχές λάμβαναν συστηματικά μέτρα κατά των Ρομά, ακόμη και πριν από την τροποποίηση του τοπικού διατάγματος του 2014, και δημόσια πρόσωπα της πόλης συχνά προέβαιναν σε δηλώσεις κατά των Ρομά. Για παράδειγμα, αναφέρθηκε ότι, τον Φεβρουάριο του 2013, ο Ákos Kriza - δήμαρχος του Miskolc - είπε ότι ήθελε να καθαρίσει την πόλη από τους «αντικοινωνικούς, διεφθαρμένους Ρομά» οι οποίοι φέρεται να επωφελήθηκαν παρανόμως από το πρόγραμμα Φωλιά (Fészekrakó program) για τη χορήγηση στεγαστικού επιδόματος και από όσους διέμεναν σε κοινωνικές κατοικίες, χωρίς να καταβάλλουν ενοίκιο και τέλη συντήρησης. Τα λόγια του ήταν η αφετηρία για μια σειρά εξώσεων: στη διάρκεια εκείνου του μήνα, πενήντα διαμερίσματα εκκενώθηκαν, από σύνολο 273 διαμερισμάτων στην αντίστοιχη κατηγορία - με στόχο επίσης να καθαριστεί η έκταση για την ανακαίνιση ενός σταδίου. Με βάση την αίτηση αναίρεσης του αρμόδιου κρατικού γραφείου, το Ανώτατο Δικαστήριο ακύρωσε τις σχετικές διατάξεις, στην απόφασή του της 28 Απριλίου 2015. Ο Επίτροπος για τα Θεμελιώδη Δικαιώματα και ο αναπληρωτής Επίτροπος για τα Δικαιώματα των Εθνικών Μειονοτήτων εξέδωσαν, στις 5 Ιουνίου 2015, κοινή γνωμοδότηση για τις παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων των Ρομά στο Miskolc, τις συστάσεις της οποίας η τοπική κυβέρνηση δεν εφάρμοσε. Η Αρχή Ίσης Μεταχείρισης της Ουγγαρίας διενήργησε επίσης έρευνα και εξέδωσε απόφαση τον Ιούλιο του 2015, καλώντας τον Δήμο να σταματήσει όλες τις εξώσεις και να καταρτίσει σχέδιο δράσης για το πώς να προσφέρει στέγαση που να σέβεται την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Στις 26 Ιανουαρίου 2016 ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα απέστειλε επιστολές στις κυβερνήσεις της Αλβανίας, της Βουλγαρίας, της Γαλλίας, της Ουγγαρίας, της Ιταλίας, της Σερβίας και της Σουηδίας, σε σχέση με εξώσεις των Ρομά. Στην επιστολή στις ουγγρικές αρχές, όπου εξέφραζε ανησυχίες σχετικά με τη μεταχείριση των Ρομά στο Miskolc. Το σχέδιο δράσης εγκρίθηκε στις 21 Απριλίου

¹ Απόφαση-πλαίσιο 2008/913/ΔΕΥ του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2008, για την καταπολέμηση ορισμένων μορφών και εκδηλώσεων ρατσισμού και ξενοφοβίας μέσω του ποινικού δικαίου (ΕΕ L 328 της 6.12.2008, σ. 55).

2016 και, στο μεταξύ, συγκροτήθηκε επίσης υπηρεσία κοινωνικής στέγασης και προσφέρθηκε κατάλληλη στέγαση στις οικογένειες Ρομά. Στην απόφαση που εξέδωσε στις 14 Οκτωβρίου 2016, η Αρχή Ίσης Μεταχείρισης έκρινε ότι ο δήμος είχε εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του. Ωστόσο, η ECRJ ανέφερε στα συμπεράσματά της σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων όσον αφορά την Ουγγαρία, η οποία δημοσιεύθηκε στις 15 Μαΐου 2018, ότι, παρά την ύπαρξη ορισμένων θετικών εξελίξεων για τη βελτίωση των συνθηκών στέγασης των Ρομά, η σύστασή της δεν είχε εφαρμοστεί.

- (57) Στο ψήφισμά της, της 5ης Ιουλίου 2017, η Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης συνέστησε στις ουγγρικές αρχές να συνεχίσουν τη βελτίωση του διαλόγου με την εβραϊκή κοινότητα, ώστε να καταστεί βιώσιμος, και να δώσουν ύψιστη προτεραιότητα στην καταπολέμηση του αντισημιτισμού σε δημόσιους χώρους, να καταβάλλουν συνεχείς προσπάθειες για την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διερεύνηση, τη δίωξη και την επιβολή ουσιαστικών κυρώσεων για όλες τις πράξεις με φυλετικά, εθνικά ή αντισημιτικά κίνητρα, περιλαμβανομένων των βανδαλισμών και της ρητορικής μίσους, και να εξετάσουν το ενδεχόμενο τροποποίησης της νομοθεσίας, προκειμένου να διασφαλιστεί η όσο το δυνατόν ευρύτερη νομική προστασία έναντι ρατσιστικών εγκλημάτων.
- (58) Η ουγγρική κυβέρνηση επέβαλε την αύξηση των ετήσιων προσόδων των επιζώντων του Ολοκαυτώματος κατά 50% το 2012, συγκρότησε το 2013 την Ουγγρική Επιτροπή Μνήμης του Ολοκαυτώματος – 2014, ανακήρυξε το 2014 έτος μνήμης του Ολοκαυτώματος, δρομολόγησε προγράμματα αναστήλωσης και αποκατάστασης πολλών ουγγρικών συναγωγών και εβραϊκών νεκροταφείων και προετοιμάζει τη διεξαγωγή των ευρωπαϊκών Μακκαβαϊκών Αγώνων του 2019 στη Βουδαπέστη. Οι ουγγρικοί νομικοί κανόνες αναγνωρίζουν αδικήματα μίσους ή υποκίνησης σε μίσος, συμπεριλαμβανομένων αντισημιτικών πράξεων, άρνησης του Ολοκαυτώματος και πράξεων δυσφήμισης. Ανατέθηκε στην Ουγγαρία η προεδρία της Διεθνούς Ένωσης Μνήμης για το Ολοκαύτωμα (IHRA) την περίοδο 2015-2016. Ωστόσο, σε ομιλία του, που εκφώνησε στις 15 Μαρτίου 2018 στη Βουδαπέστη, ο πρωθυπουργός της Ουγγαρίας εξαπέλυσε επίθεση, περιλαμβανομένων προφανώς αντισημιτικών στερεοτύπων, εις βάρος του George Soros, που θα μπορούσε να αξιολογηθεί ως αξιόποινη πράξη.
- (59) Στις καταληκτικές παρατηρήσεις της, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων των Ηνωμένων Εθνών εξέφραζε την ανησυχία της για τις αναφορές σύμφωνα με τις οποίες η κοινότητα των Ρομά εξακολουθεί να υφίσταται εκτεταμένες διακρίσεις και αποκλεισμό, ανεργία και στεγαστικό και εκπαιδευτικό διαχωρισμό. Εξέφραζε ιδιαίτερη ανησυχία για το γεγονός ότι, παρά την Πράξη για τη δημόσια εκπαίδευση, ο διαχωρισμός στα σχολεία, ειδικά στα σχολεία της εκκλησίας και τα ιδιωτικά σχολεία, εξακολουθεί να είναι διαδεδομένος και ο αριθμός των παιδιών Ρομά σε σχολεία για παιδιά με ελαφρές αναπηρίες είναι δυσανάλογα υψηλός. Ανέφερε επίσης ανησυχίες για την έκταση των εγκλημάτων μίσους και της ρητορικής μίσους στον πολιτικό λόγο, τα μέσα ενημέρωσης και το Διαδίκτυο, με στόχο τις μειονότητες, και ιδίως τους Ρομά, τους Μουσουλμάνους, τους μετανάστες και τους πρόσφυγες, ακόμη και στο πλαίσιο εκστρατειών που χρηματοδοτούνται από το κράτος. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέφραζε επίσης την ανησυχία της για τη διάδοση αντισημιτικών στερεοτύπων. Σημείωνε επίσης με ανησυχία τις καταγγελίες ότι ο αριθμός των καταγεγραμμένων εγκλημάτων μίσους είναι εξαιρετικά χαμηλός διότι η αστυνομία συχνά δεν διερευνά, ούτε διώκει, αξιόπιστες καταγγελίες εγκλημάτων μίσους και εγκληματικής ρητορικής μίσους. Τέλος, η Επιτροπή Ανθρωπίνων

Δικαιωμάτων εξέφραζε προβληματισμό για τις αναφορές σχετικά με τη συνέχιση των πρακτικών φυλετικού χαρακτηρισμού των Ρομά από την αστυνομία.

- (60) Σε μια υπόθεση που αφορούσε το χωριό Gyöngyöspata, όπου η τοπική αστυνομία επέβαλε πρόστιμα αποκλειστικά στους Ρομά για ήσσονος σημασίας τροχαίες παραβάσεις, η πρωτοβάθμια απόφαση έκρινε ότι η πρακτική αποτελεί παρενόχληση και άμεση διάκριση έναντι των Ρομά, ακόμη και αν τα επιμέρους μέτρα ήταν νόμιμα. Το δευτεροβάθμιο δικαστήριο και το Ανώτατο Δικαστήριο αποφάνθηκαν ότι η Ένωση Αστικών Ελευθεριών της Ουγγαρίας (HCLU), η οποία είχε υποβάλει αίτηση για τη λαϊκή αγωγή, δεν μπορούσε να τεκμηριώσει διακρίσεις. Η υπόθεση παραπέμφθηκε στο ΕΔΑΔ.
- (61) Βάσει της τέταρτης τροπολογίας του Θεμελιώδους Νόμου, η «ελευθερία της έκφρασης δεν μπορεί να ασκείται με σκοπό την προσβολή της αξιοπρέπειας του ουγγρικού έθνους ή οιασδήποτε εθνικής, εθνοτικής, φυλετικής ή θρησκευτικής κοινότητας». Ο Ουγγρικός Ποινικός Κώδικας ποινικοποιεί την υποκίνηση βίας ή μίσους κατά ενός μέλους μιας κοινότητας. Η κυβέρνηση έχει συστήσει ομάδα εργασίας κατά των εγκλημάτων μίσους η οποία εκπαιδεύει τους αστυνομικούς και βοηθά τα θύματα να συνεργάζονται με την αστυνομία και να καταγγέλλουν τα περιστατικά.

Θεμελιώδη δικαιώματα των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων

- (62) Στις 3 Ιουλίου 2015, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εξέφρασε ανησυχίες σχετικά με την ταχεία διαδικασία για την τροποποίηση της νομοθεσίας περί ασύλου. Στις 17 Σεπτεμβρίου 2015, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα εξέφρασε τη γνώμη ότι η Ουγγαρία παραβίαζε το διεθνές δίκαιο με τον τρόπο που μεταχειριζόταν τους πρόσφυγες και τους μετανάστες. Στις 27 Νοεμβρίου 2015, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα ανθρώπινα δικαιώματα δήλωσε ότι η αντίδραση της Ουγγαρίας στη μεταναστευτική πρόκληση δεν είναι ικανοποιητική, όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα. Στις 21 Δεκεμβρίου 2015, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Γραφείο του ΟΑΣΕ για τους δημοκρατικούς θεσμούς και τα ανθρώπινα δικαιώματα κάλεσαν την Ουγγαρία να μην εφαρμόζει πολιτικές και πρακτικές που προωθούν τη μισαλλοδοξία και τον φόβο και εντείνουν την ξενοφοβία κατά των προσφύγων και των μεταναστών. Στις 6 Ιουνίου 2016, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εξέφρασε την ανησυχία της για τον αυξανόμενο αριθμό ισχυρισμών κακομεταχείρισης αιτούντων άσυλο και μεταναστών από τις συνοριακές αρχές στην Ουγγαρία, καθώς και για τα ευρύτερα περιοριστικά συνοριακά και νομοθετικά μέτρα, περιλαμβανομένης της πρόσβασης σε διαδικασίες χορήγησης ασύλου. Στις 10 Απριλίου 2017, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες ζήτησε την άμεση αναστολή των μεταφορών δυνάμει του κανονισμού του Δουβλίνου προς την Ουγγαρία. Το 2017, από τις 3.397 αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβλήθηκαν στην Ουγγαρία απορρίφθηκαν οι 2.880, με ποσοστό απόρριψης της τάξης του 69,1%. Το 2015, επί 480 προσφύγων σχετικά με αιτήσεις διεθνούς προστασίας, εκδόθηκαν 40 θετικές αποφάσεις, ήτοι ποσοστό 9%. Το 2016, επί 775 προσφύγων εκδόθηκαν 5 θετικές αποφάσεις, ήτοι ποσοστό 1%, ενώ το 2017 δεν υπήρξαν προσφυγές.
- (63) Ο Υπεύθυνος Θεμελιωδών Δικαιωμάτων του Οργανισμού Ευρωπαϊκής Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής επισκέφτηκε την Ουγγαρία τον Οκτώβριο του 2016 και τον Μάρτιο του 2017, λόγω της ανησυχίας του ότι ο Οργανισμός ενδέχεται να λειτουργεί υπό συνθήκες που δεν διασφαλίζουν τον σεβασμό, την προστασία και την

πραγμάτωση των δικαιωμάτων των προσώπων που διέρχονται τα ουγγροσερβικά σύνορα, γεγονός που μπορεί να θέσει τον Οργανισμό σε μια κατάσταση που παραβιάζει de facto τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ο Υπεύθυνος Θεμελιωδών Δικαιωμάτων κατέληξε, τον Μάρτιο του 2017, στο συμπέρασμα ότι ο κίνδυνος συνυπευθυνότητας του Οργανισμού στην παραβίαση των θεμελιωδών δικαιωμάτων σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού για την Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή παραμένει εξαιρετικά υψηλός.

- (64) Στις 3 Ιουλίου 2014, η ομάδα εργασίας των Ηνωμένων Εθνών για την αυθαίρετη κράτηση, ανέφερε ότι η κατάσταση των αιτούντων άσυλο και των παράτυπων μεταναστών χρειάζεται σοβαρές βελτιώσεις και προσοχή προκειμένου να διασφαλιστεί η προστασία από την αυθαίρετη στέρηση της ελευθερίας. Παρόμοιες ανησυχίες, σε σχέση ιδίως με τις συλλήψεις ασυνόδευτων ανηλίκων, συμμεριζόταν και ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα, στην έκθεσή του μετά την επίσκεψή του στην Ουγγαρία, που δημοσιεύθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2014. Στις 21-27 Οκτωβρίου 2015, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την πρόληψη των βασανιστηρίων και της απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (CPT) πραγματοποίησε επίσκεψη στην Ουγγαρία και επεσήμανε στην έκθεσή της ένα σημαντικό αριθμό ισχυρισμών αλλοδαπών (συμπεριλαμβανομένων ασυνόδευτων ανηλίκων) ότι είχαν υποστεί σωματική κακομεταχείριση από αστυνομικούς και ένοπλους φρουρούς σε κέντρα κράτησης μεταναστών ή αιτούντων άσυλο. Στις 7 Μαρτίου 2017, η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες εξέφρασε την ανησυχία της σχετικά με τον νέο νόμο που ψηφίστηκε στο κοινοβούλιο της Ουγγαρίας και προβλέπει την υποχρεωτική κράτηση όλων των αιτούντων άσυλο, περιλαμβανομένων των παιδιών, για όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου. Στις 8 Μαρτίου 2017, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα εξέφρασε παρόμοιες ανησυχίες για τον εν λόγω νόμο. Στις 31 Μαρτίου 2017, η υποεπιτροπή του ΟΗΕ για την Πρόληψη των Βασανιστηρίων κάλεσε την Ουγγαρία να αντιμετωπίσει αμέσως το ζήτημα της υπερβολικής χρήσης της κράτησης και να αναζητήσει εναλλακτικές λύσεις.
- (65) Στην απόφασή του, της 5ης Ιουλίου 2016, Ο.Μ. κατά Ουγγαρίας, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι είχε παραβιαστεί το δικαίωμα στην ελευθερία και την ασφάλεια, υπό τη μορφή κράτησης στα όρια της αυθαιρεσίας. Ειδικότερα, οι αρχές δεν φρόντισαν, όταν παρήγγειλαν την κράτηση του αιτούντος χωρίς να εξετάζουν τον βαθμό στον οποίο ευάλωτα άτομα — για παράδειγμα, οι ΛΟΑΔ, όπως ο αιτών — ήταν ασφαλή ή ανασφαλή μαζί με άλλους κρατούμενους, πολλοί από τους οποίους προέρχονταν από χώρες με μεγάλες πολιτιστικές ή θρησκευτικές προκαταλήψεις εις βάρος των ατόμων αυτών. Η εκτέλεση της εν λόγω απόφασης, εξακολουθεί να εκκρεμεί.
- (66) Στις 12-16 Ιουνίου 2017, ο Ειδικός Εκπρόσωπος του Γενικού Γραμματέα του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τη μετανάστευση και τους πρόσφυγες μετέβη στη Σερβία και σε δύο ζώνες διέλευσης στην Ουγγαρία. Στην έκθεσή του, ο Ειδικός Εκπρόσωπος δήλωνε ότι οι βίαιες απωθήσεις μεταναστών και προσφύγων από την Ουγγαρία στη Σερβία προκαλούν ανησυχίες στο πλαίσιο του άρθρου 2 (δικαίωμα στη ζωή) και του άρθρου 3 (απαγόρευση των βασανιστηρίων) της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ). Ο Ειδικός Εκπρόσωπος επισήμανε επίσης ότι οι περιοριστικές πρακτικές εισδοχής των αιτούντων άσυλο στις ζώνες διέλευσης Röszke και Tompa συχνά ωθούν τους αιτούντες άσυλο να αναζητούν παράνομους τρόπους διέλευσης των συνόρων, αναγκαζόμενοι να καταφεύγουν σε διακινητές και σε εμπόρους ανθρώπων, με όλους τους κινδύνους που αυτό ενέχει. Ανέφερε επίσης ότι οι διαδικασίες ασύλου, οι οποίες διεξάγονται στις ζώνες διέλευσης, δεν διαθέτουν

επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία των αιτούντων άσυλο από την επαναπροώθηση σε χώρες όπου διατρέχουν τον κίνδυνο να υποστούν συμπεριφορά η οποία αντίκειται στα άρθρα 2 και 3 της ΕΣΔΑ. Ο Ειδικός Εκπρόσωπος κατέληγε επίσης στο συμπέρασμα ότι είναι αναγκαίο να εναρμονιστούν η ουγγρική νομοθεσία και οι ουγγρικές πρακτικές με τις απαιτήσεις της ΕΣΔΑ. Ο Ειδικός Εκπρόσωπος διατύπωνε σειρά συστάσεων, καθώς και έκκληση στις ουγγρικές αρχές να λάβουν τα αναγκαία μέτρα, μεταξύ άλλων μέσω της αναθεώρησης του σχετικού νομοθετικού πλαισίου και της αλλαγής των σχετικών πρακτικών, ώστε να εξασφαλίζεται ότι όλοι οι αλλοδαποί που φθάνουν στα σύνορα ή βρίσκονται σε ουγγρικό έδαφος να μην αποθαρρύνονται από την υποβολή αίτησης για διεθνή προστασία. Στις 5 - 7 Ιουλίου 2017 μία αντιπροσωπεία της επιτροπής του Λανθαρότε του Συμβουλίου της Ευρώπης (Επιτροπή των Μερών στη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση) επισκέφθηκε επίσης δύο ζώνες διέλευσης και προέβη σε σειρά συστάσεων, καθώς και έκκληση να αντιμετωπίζονται όλα τα πρόσωπα ηλικίας κάτω των 18 ετών ως παιδιά, χωρίς διάκριση λόγω της ηλικίας τους, να διασφαλιστεί ότι όλα τα παιδιά υπό την ουγγρική δικαιοδοσία προστατεύονται από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και κακοποίηση και τοποθετούνται συστηματικά σε κανονικές δομές προστασίας παιδιών, ώστε να αποτραπούν πιθανές περιπτώσεις σεξουαλικής εκμετάλλευσης ή σεξουαλικής κακοποίησης εις βάρος τους από ενήλικες και εφήβους στις ζώνες διέλευσης. Στις 18-20 Δεκεμβρίου 2017, αντιπροσωπεία της ομάδας εμπειρογνομόνων του Συμβουλίου της Ευρώπης για τη δράση κατά της διακίνησης και της εμπορίας ανθρώπων επισκέφτηκε την Ουγγαρία, συμπεριλαμβανομένων δύο ζωνών διέλευσης, και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι μια ζώνη διέλευσης, η οποία αποτελεί ουσιαστικά χώρο στέρησης της ελευθερίας, δεν μπορεί να θεωρείται κατάλληλο και ασφαλές κατάλυμα για τα θύματα εμπορίας ανθρώπων. Κάλυψε τις ουγγρικές αρχές να θεσπίσουν ένα νομικό πλαίσιο για τον εντοπισμό των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων μεταξύ υπηκόων τρίτων χωρών χωρίς νόμιμη κατοικία, και να ενισχύσουν τη διαδικασία εντοπισμού των θυμάτων εμπορίας ανθρώπων μεταξύ των αιτούντων άσυλο και των παράτυπων μεταναστών. Από την 1η Ιανουαρίου 2018, θεσπίστηκαν συμπληρωματικοί κανονισμοί υπέρ των ανηλίκων εν γένει και ειδικά υπέρ των ασυνόδευτων ανηλίκων· μεταξύ άλλων, αναπτύχθηκε ειδικό πρόγραμμα διδασκαλίας για τους ανήλικους αιτούντες άσυλο. Η ECRJ ανέφερε, στα συμπεράσματά της σχετικά με την εφαρμογή των συστάσεων όσον αφορά την Ουγγαρία, που δημοσιεύτηκε στις 15 Μαΐου 2018, ότι, παρόλο που αναγνωρίζει πως η Ουγγαρία έχει αντιμετωπίσει τεράστιες προκλήσεις μετά τις μαζικές αφίξεις μεταναστών και προσφύγων, θεωρεί αποτρόπαια τα μέτρα που ελήφθησαν για την αντιμετώπιση της κατάστασης, καθώς και την σοβαρή επιδείνωση της κατάστασης μετά την πέμπτη έκθεσή της. Οι αρχές θα πρέπει επείγοντως να θέσουν τέρμα στις κρατήσεις στις ζώνες διέλευσης, ιδίως για τις οικογένειες με παιδιά και για όλους τους ασυνόδευτους ανηλίκους.

- (67) Στα μέσα Αυγούστου 2018, οι μεταναστευτικές αρχές σταμάτησαν να παρέχουν τρόφιμα σε ενήλικους αιτούντες άσυλο οι οποίοι είχαν προσβάλει αποφάσεις απόρριψης της αίτησης ενώπιον των δικαστηρίων. Πολλοί αιτούντες άσυλο χρειάστηκε να ζητήσουν τη λήψη προσωρινών μέτρων από το ΕΔΑΔ για να αρχίσουν να λαμβάνουν γεύματα. Το ΕΔΑΔ επέβαλε προσωρινά μέτρα σε δύο υποθέσεις στις 10 Αυγούστου 2018 και σε μια τρίτη υπόθεση στις 16 Αυγούστου 2018 και διέταξε την παροχή τροφίμων στους αιτούντες. Οι ουγγρικές αρχές συμμορφώθηκαν με τις αποφάσεις.

- (68) Στην απόφασή του, της 14ης Μαρτίου 2017, Ilias και Ahmed κατά Ουγγαρίας, το ΕΔΑΔ έκρινε ότι είχε παραβιαστεί το δικαίωμα των αιτούντων στην ελευθερία και την ασφάλεια. Το ΕΔΑΔ έκρινε επίσης ότι υπήρξε παραβίαση της απαγόρευσης της απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, όσον αφορά την απέλαση των αιτούντων στη Σερβία, καθώς και παραβίαση του δικαιώματος πραγματικής προσφυγής όσον αφορά τις συνθήκες κράτησης στη ζώνη διέλευσης του Röszke. Η υπόθεση εκκρεμεί ενώπιον του τμήματος μείζονος συνθέσεως του ΕΔΑΔ.
- (69) Στις 14 Μαρτίου 2018, ο Ahmed H., Σύρος υπήκοος κάτοικος Κύπρου, ο οποίος προσπαθούσε να βοηθήσει την οικογένειά του να εγκαταλείψει τη Συρία και να διασχίσει τα σερβοουγγρικά σύνορα το 2015, καταδικάστηκε από ουγγρικό δικαστήριο σε ποινή φυλάκισης 7 ετών και σε 10 έτη απέλασης από τη χώρα, με την κατηγορία της διάπραξης «τρομοκρατικών πράξεων», εγείροντας το ζήτημα της ορθής εφαρμογής της νομοθεσίας κατά της τρομοκρατίας στην Ουγγαρία, καθώς και του δικαιώματος σε δίκαιη δίκη.
- (70) Στην απόφασή του, της 6ης Σεπτεμβρίου 2017, στις υποθέσεις C-643/15 και C-647/15, το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης απέρριψε στο σύνολό τους τις προσφυγές της Σλοβακίας και της Ουγγαρίας κατά του προσωρινού μηχανισμού υποχρεωτικής μετεγκατάστασης των αιτούντων άσυλο σύμφωνα με την απόφαση (ΕΕ) 2015/1601 του Συμβουλίου. Ωστόσο, μετά την έκδοση της απόφασης αυτής, η Ουγγαρία δεν συμμορφώθηκε με την απόφαση. Στις 7 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την Τσεχική Δημοκρατία, την Ουγγαρία και την Πολωνία στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης λόγω μη συμμόρφωσης με τις νομικές υποχρεώσεις τους σχετικά με τη μετεγκατάσταση.
- (71) Στις 7 Δεκεμβρίου 2017, η Επιτροπή αποφάσισε να προχωρήσει στη διαδικασία επί παραβάσει κατά της Ουγγαρίας σχετικά με τη νομοθεσία της περί ασύλου, αποστέλλοντας αιτιολογημένη γνώμη. Η Επιτροπή θεωρεί ότι η ουγγρική νομοθεσία δεν συμμορφώνεται με το δίκαιο της Ένωσης, και ιδίως με τις οδηγίες 2013/32/ΕΕ¹, 2008/115/ΕΚ² και 2013/33/ΕΕ³ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και με διάφορες διατάξεις του Χάρτη. Στις 19 Ιουλίου 2018, η Επιτροπή αποφάσισε να παραπέμψει την Ουγγαρία στο Δικαστήριο λόγω μη συμμόρφωσης της νομοθεσίας της περί ασύλου και επιστροφής με το δίκαιο της Ένωσης.
- (72) Στις τελικές της παρατηρήσεις, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ εξέφραζε την ανησυχία ότι η ουγγρική νομοθεσία που εγκρίθηκε στο τέλος Μαρτίου 2017, και η οποία προβλέπει την αυτόματη μεταφορά σε ζώνες διέλευσης όλων των αιτούντων άσυλο καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας ασύλου, με την εξαίρεση των ασυνόδευτων παιδιών που χαρακτηρίζονται ως ηλικίας

¹ Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση) (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 60).

² Οδηγία 2008/115/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Δεκεμβρίου 2008, σχετικά με τους κοινούς κανόνες και διαδικασίες στα κράτη μέλη για την επιστροφή των παρανόμως διαμενόντων υπηκόων τρίτων χωρών (ΕΕ L 348 της 24.12.2008, σ. 98).

³ Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (ΕΕ L 180 της 29.6.2013, σ. 96).

κάτω των 14 ετών, δεν ανταποκρίνεται στα νομικά πρότυπα, λόγω της μακροχρόνιας και αόριστης επιτρεπόμενης περιόδου κράτησης, της απουσίας οποιασδήποτε νομικής υποχρέωσης για ταχεία εξέταση των ιδιαίτερων συνθηκών του κάθε θιγόμενου προσώπου και της έλλειψης διαδικαστικών εγγυήσεων για την ουσιαστική προσβολή της μεταφοράς στις ζώνες διέλευσης. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέφρασε ιδιαίτερη ανησυχία σχετικά με καταγγελίες για εκτεταμένη χρήση της αυτόματης κράτησης μεταναστών σε εγκαταστάσεις κράτησης εντός της Ουγγαρίας και εξέφρασε την ανησυχία της για το ότι οι περιορισμοί της προσωπικής ελευθερίας έχουν χρησιμοποιηθεί ως γενικό αποτρεπτικό μέσο κατά της παράνομης εισόδου και όχι ως απάντηση σε έναν εξατομικευμένο προσδιορισμό κινδύνου. Επιπλέον, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εξέφρασε την ανησυχία της σχετικά με καταγγελίες για δυσμενείς συνθήκες που επικρατούν σε ορισμένες εγκαταστάσεις κράτησης. Σημείωσε με ανησυχία τον νόμο περί απώθησης, που χρησιμοποιήθηκε για πρώτη φορά τον Ιούνιο του 2016, δίνοντας τη δυνατότητα απέλασης από την αστυνομία, με συνοπτικές διαδικασίες, κάθε προσώπου που διέσχισε τα σύνορα παράτυπα και τέθηκε υπό κράτηση στην Ουγγαρία εντός 8 χιλιομέτρων από τα σύνορα, που στη συνέχεια επεκτάθηκε στο σύνολο του εδάφους της Ουγγαρίας, και το διάταγμα 191/2015, που ορίζει τη Σερβία ως «ασφαλή τρίτη χώρα», επιτρέποντας τις απωθήσεις στα σύνορα της Ουγγαρίας με τη Σερβία. Η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων διαπίστωσε με ανησυχία ότι οι απωθήσεις έχουν εφαρμοστεί αδιακρίτως και ότι τα άτομα που υπόκεινται σε αυτό το μέτρο έχουν πολύ περιορισμένη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση ασύλου ή δικαίωμα προσφυγής. Σημείωσε επίσης με ανησυχία αναφορές για ομαδικές και βίαιες απελάσεις, περιλαμβανομένων και καταγγελιών για σοβαρούς ξυλοδαρμούς, επιθέσεις από αστυνομικούς σκύλους και πυροβολισμούς με λαστιχένιες σφαίρες, με αποτέλεσμα σοβαρές σωματικές βλάβες και, σε μία τουλάχιστον περίπτωση, την απώλεια της ζωής ενός αιτούντος άσυλο. Διατύπωσε επίσης τον προβληματισμό της για αναφορές σύμφωνα με τις οποίες η εκτίμηση της ηλικίας των παιδιών που ζητούν άσυλο και των ασυνόδευτων ανηλίκων που οδηγούνται σε ζώνες διέλευσης είναι ανεπαρκής, βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην οπτική εξέταση από εμπειρογνώμονα και είναι ανακριβής, καθώς και για αναφορές ισχυρισμών για έλλειψη επαρκούς πρόσβασης των εν λόγω αιτούντων άσυλο στην εκπαίδευση, τις κοινωνικές και ψυχολογικές υπηρεσίες και σε νομική συνδρομή. Σύμφωνα με τη νέα πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ, η ιατρική αξιολόγηση της ηλικίας θα είναι μέτρο έσχατης ανάγκης.

Οικονομικά και κοινωνικά δικαιώματα

- (73) Στις 15 Φεβρουαρίου 2012 και στις 11 Δεκεμβρίου 2012, ο ειδικός εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών για την ακραία φτώχεια και τα ανθρώπινα δικαιώματα και ο ειδικός εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το δικαίωμα επαρκούς στέγασης κάλεσαν την Ουγγαρία να επανεξετάσει τη νομοθεσία που παρέχει τη δυνατότητα στις τοπικές αρχές να επιβάλλουν κυρώσεις στους αστέγους και να επιβεβαιώσει την απόφαση του Συνταγματικού Δικαστηρίου που αποποινικοποιεί την έλλειψη στέγης. Στην έκθεσή του μετά την επίσκεψή του στην Ουγγαρία, η οποία δημοσιεύθηκε στις 16 Δεκεμβρίου 2014, ο Επίτροπος του Συμβουλίου της Ευρώπης για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα δήλωνε ότι ανησυχεί για τα μέτρα που έχουν ληφθεί για την απαγόρευση του ύπνου σε ανοικτούς χώρους και την κατασκευή υποστέγων και παραπηγμάτων που έχουν περιγραφεί από πολλούς ως ένας τρόπος ουσιαστικής ποινικοποίησης της έλλειψης στέγης. Ο Επίτροπος καλούσε τις ουγγρικές αρχές να διερευνήσουν τις καταγγελλόμενες περιπτώσεις αναγκαστικών εξώσεων χωρίς εναλλακτικές λύσεις και

του χωρισμού παιδιών από τις οικογένειές τους λόγω πενιχρών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών. Στις καταληκτικές της παρατηρήσεις, της 5ης Απριλίου 2018, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων του ΟΗΕ εξέφραζε ανησυχίες σχετικά με την κρατική και τοπική νομοθεσία, που βασίζεται στην τέταρτη τροποποίηση του Θεμελιώδους Νόμου και που χαρακτηρίζει πολλές δημόσιες περιοχές ως απαγορευμένες για ύπνο σε ανοικτούς χώρους, τιμωρώντας ουσιαστικά τους αστέγους. Στις 20 Ιουνίου 2018, το συγγρικό κοινοβούλιο ενέκρινε την έβδομη τροποποίηση του Θεμελιώδους Νόμου, που απαγορεύει τη συνήθη διαμονή σε δημόσιο χώρο. Την ίδια ημέρα, ο Ειδικός Εισηγητής των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το δικαίωμα επαρκούς στέγασης δήλωσε ότι η κίνηση αυτή της Ουγγαρίας καθιστά ποινικό αδίκημα την έλλειψη στέγης, με τρόπο βάνανσο και ασύμβατο με το διεθνές δίκαιο για τα ανθρώπινα δικαιώματα.

- (74) Στα συμπεράσματα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Κοινωνικών Δικαιωμάτων, του 2017, επισημαίνεται ότι η Ουγγαρία δεν συμμορφώνεται με τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, με την αιτιολογία ότι οι αυτοαπασχολούμενοι και το οικιακό προσωπικό, καθώς και άλλες κατηγορίες εργαζομένων, δεν προστατεύονται από τους κανονισμούς για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία, ότι τα μέτρα που λαμβάνονται για τη μείωση της μητρικής θνησιμότητας είναι ανεπαρκή, ότι το ελάχιστο ποσό της σύνταξης γήρατος είναι ανεπαρκές, το ελάχιστο ποσό των ενισχύσεων σε όσους αναζητούν εργασία είναι ανεπαρκές, ότι η μέγιστη διάρκεια καταβολής του επιδόματος σε όσους αναζητούν εργασία είναι πολύ σύντομη και ότι το ελάχιστο ποσό των επιδομάτων αποκατάστασης και αναπηρίας, σε ορισμένες περιπτώσεις, είναι ανεπαρκές. Κατέληξε επίσης στο συμπέρασμα ότι η Ουγγαρία δεν συμμορφώνεται με τον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη, διότι το επίπεδο του επιδόματος κοινωνικής πρόνοιας που καταβάλλεται σε ένα πρόσωπο χωρίς πόρους, συμπεριλαμβανομένων των ηλικιωμένων, δεν είναι επαρκές, η ίση πρόσβαση σε κοινωνικές υπηρεσίες δεν είναι εγγυημένη για τους νόμιμα διαμένοντες υπηκόους όλων των συμβαλλομένων κρατών και δεν έχει αποδειχθεί η ύπαρξη επαρκούς προσφοράς στέγασης για τις ευάλωτες οικογένειες. Όσον αφορά τα συνδικαλιστικά δικαιώματα, η Επιτροπή ανέφερε ότι το δικαίωμα των εργαζομένων σε άδεια μετ' αποδοχών δεν διασφαλίζεται επαρκώς, ότι δεν έχει ληφθεί κανένα μέτρο ενθάρρυνσης της σύναψης συλλογικών συμβάσεων παρότι η προστασία των εργαζομένων από τις συλλογικές συμβάσεις είναι καταφανώς χαμηλή στην Ουγγαρία, και ότι στη δημόσια διοίκηση το δικαίωμα της απεργίας παρέχεται μόνο στα συνδικάτα που είναι μέρη της συμφωνίας που έχει συναφθεί με την κυβέρνηση. Τα κριτήρια που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό των υπαλλήλων που δεν έχουν δικαίωμα απεργίας υπερβαίνουν το πεδίο εφαρμογής του Χάρτη. Τα συνδικάτα της δημόσιας διοίκησης δεν μπορούν να καλέσουν σε απεργία παρά μόνο κατόπιν έγκρισης της πλειονότητας του σχετικού προσωπικού.
- (75) Από τον Δεκέμβριο του 2010 που η κυβέρνηση του Victor Orban ψήφισε τροπολογία στον λεγόμενο νόμο για τις απεργίες, οι απεργίες στην Ουγγαρία χαρακτηρίστηκαν κατ' αρχήν παράνομες. Ως συνέπεια των αλλαγών, οι απεργίες θα επιτρέπονται, κατ' αρχήν, στις εταιρείες που συνδέονται με την κυβερνητική διοίκηση μέσω συμβάσεων παροχής δημόσιας υπηρεσίας. Η τροπολογία δεν ισχύει για τις επαγγελματικές ομάδες που απλά δεν έχουν αυτό το δικαίωμα, όπως οδηγοί τρένων, αστυνομικοί, ιατρικό προσωπικό και ελεγκτές εναέριας κυκλοφορίας. Το πρόβλημα εντοπίζεται αλλού, κυρίως στο ποσοστό των εργαζομένων που πρέπει να συμμετέχουν στην ψηφοφορία για την απεργία, ώστε να την καθιστούν σημαντική - έως 70%. Στη συνέχεια, η απόφαση ως προς τη νομιμότητα των απεργιών θα λαμβάνεται από ένα εργατοδικείο το οποίο εξαρτάται ολοκληρωτικά από το κράτος. Το 2011, υποβλήθηκαν εννέα αιτήσεις για άδεια

απεργίας. Στις επτά περιπτώσεις, απορρίφθηκαν χωρίς καμία αιτιολόγηση· δύο από αυτές εξετάστηκαν, ωστόσο κατέστη αδύνατο να εκδοθεί απόφαση.

- (76) Στην έκθεση της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα των Παιδιών με τίτλο «Καταληκτικές παρατηρήσεις σχετικά με τη συνδυασμένη τρίτη, τέταρτη και πέμπτη περιοδική έκθεση για την Ουγγαρία», η οποία δημοσιεύτηκε στις 14 Οκτωβρίου 2014, εκφράζονταν ανησυχίες για τον αυξανόμενο αριθμό περιπτώσεων απόσπασης παιδιών από την οικογένειά τους λόγω κακής κοινωνικοοικονομικής κατάστασης. Οι γονείς ενδέχεται να χάσουν το παιδί τους λόγω ανεργίας, έλλειψης κοινωνικής στέγασης και έλλειψης χώρου σε εγκαταστάσεις προσωρινής στέγασης. Βάσει μελέτης του Ευρωπαϊκού Κέντρου για τα Δικαιώματα των Ρομά, αυτή η πρακτική πλήττει δυσανάλογα τις οικογένειες και τα παιδιά Ρομά.
- (77) Στη σύστασή της, της 23 Μαΐου 2018, για σύσταση του Συμβουλίου σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ουγγαρίας για το 2018 και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σύγκλισης της Ουγγαρίας για το 2018, η Επιτροπή ανέφερε ότι το ποσοστό των ανθρώπων που αντιμετωπίζουν κίνδυνο φτώχειας και κοινωνικού αποκλεισμού μειώθηκε σε 26,3% το 2016 αλλά παραμένει πάνω από τον μέσο όρο της Ένωσης. Τα παιδιά, σε γενικές γραμμές, είναι περισσότερο εκτεθειμένα στη φτώχεια απ' ό,τι άλλες ηλικιακές ομάδες. Το επίπεδο των παροχών ελάχιστου εγγυημένου εισοδήματος είναι κάτω από το 50% του ορίου φτώχειας για ένα μόνο νοικοκυριό, με αποτέλεσμα να συγκαταλέγεται μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ. Η επάρκεια των επιδομάτων ανεργίας είναι πολύ χαμηλή: η μέγιστη διάρκεια των 3 μηνών κατατάσσεται ως η συντομότερη στην ΕΕ και αντιπροσωπεύει μόνο περίπου το ένα τέταρτο του μέσου χρόνου που χρειάζονται οι άνεργοι για να βρουν εργασία. Επιπλέον, τα επίπεδα πληρωμών είναι μεταξύ των χαμηλότερων στην ΕΕ. Η Επιτροπή συνέστησε να βελτιωθεί η επάρκεια και η κάλυψη της κοινωνικής πρόνοιας και των παροχών ανεργίας.
- (78) Στις [...] 2018, το Συμβούλιο άκουσε την Ουγγαρία σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 ΣΕΕ.
- (79) Για τους λόγους αυτούς, πρέπει να διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 1 της ΣΕΕ, ότι υπάρχει σαφής κίνδυνος σοβαρής παραβίασης από την Ουγγαρία των αξιών που αναφέρονται στο άρθρο 2 ΣΕΕ,

ΕΞΕΔΩΣΕ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΑΠΟΦΑΣΗ:

Άρθρο 1

Υφίσταται σαφής κίνδυνος σοβαρής παραβίασης από την Ουγγαρία των αξιών στις οποίες θεμελιώνεται η Ένωση.

Άρθρο 2

Το Συμβούλιο συνιστά στην Ουγγαρία να προβεί στις ακόλουθες ενέργειες εντός τριών μηνών από την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης: [...]

Άρθρο 3

Η παρούσα απόφαση αρχίζει να ισχύει την [...] ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Άρθρο 4

Η παρούσα απόφαση απευθύνεται στην Ουγγαρία.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*